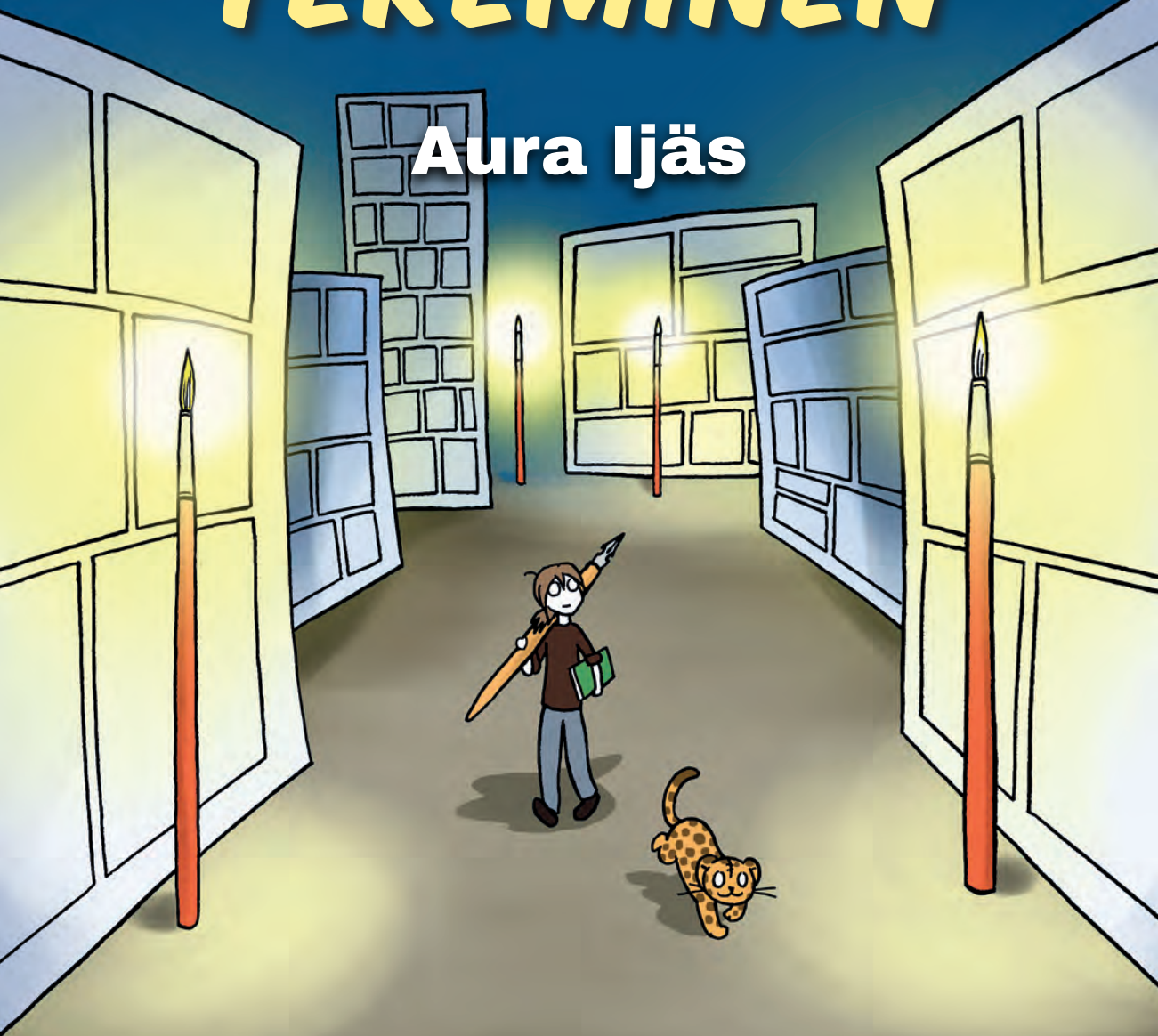

SARJAKUVIEN TEKEMINEN

Aura Ijäs

Aura Ijäs

**SARJAKUVIEN
TEKEMINEN**

SISÄLLYS

TARVIKKEET	9	KÄSIKIRJOITTAMINEN	82
Lyijykynä ja pyyhekumi	11	Synopsis	84
Piirustusterä	13	Varsinainen käsikirjoitus	84
Sivellin	15	Kuvakäsikirjoitus	89
Nestemäinen tussi	17	PIIRTÄMINEN	92
Huopakynä	19	Marginaalit & ruuduttaminen	94
Paperi	20	Luonnostelu	99
Entäs kun tulee virhe?	23	Puhtaaksi piirtäminen	105
Väritys	24	Puhekuilien teksti	110
Tietokone & co.	25	Skannaus & käsittely	112
Reissuun mukaan	26	Värittäminen	114
Muita välineitä	27	EN KEKSI MITÄÄN!	119
Työympäristö & ergonomia	29	Blokit ja valkoisen paperin kammo	124
SARJAKUVAN TEKEMINEN	33	Treenaaminen	126
Sarjakuvakerronta	35	Luonnoskirja	128
Ruudutus	44	Rakentavan kritiikin tärkeys	132
Sarjakuvakerronnan symboleista	53	Monipuolinen kiinnostus kaikkeen	138
Tyylin valinta	57	SYVENTÄVÄÄ LUKEMISTA & LINKKEJÄ	143
Hahmot	61		
Maailman rakentaminen	74		

TARVIKKEET

SARJAKUVAA
EI TIETENKÄÄN
VOI PIIRTÄÄ
ILMAN VÄLINEITÄ...

VOIPAS.

...JOTEN NE PITÄÄ
KÄYDÄ TÄSSÄKIN
KIRJASSA LÄPI.

PERIAATTEESSAHAN SITÄ
TARVIKSEE VAIN KYNÄN
JA PAPERIA, MUTTA
KÄYTÄNNÖSSÄ ASIA
ON MUTKIKKAAMPI.

HETI ALKUUN EI TIETENKÄÄN
TARVIKSEE EIKÄ KANNATAKAA
HANKKIA KAIKKEIN KALLEIM-
PIA HIFISTELYVÄLINEITÄ.

OLETKO VARMA,
ETTÄ HÄN SAA
NOISTA TARPEEKSI
IRTI?

EIVÄTKÄ NE KAIKKI
OLE AINA PAKOLLI-
SIA AMMATTILAISILLE-
KAAN.

MUTTA HYVIN
PIAN SITÄ ALKAA
KIINNITTÄÄ
HUOMIOTA
TYÖVÄLINEIDEN
LAATUUN.

TOISINAAN SE NIMITÄIN
SAATTAA VAIKUTTA RATKAISEVASTI
TYÖMUKAVUUTEEN JA PIIRROS-
JÄLKEEN.

TÄLLE PAPERILLE
ON NIIN MUKAVA
PIIRTÄÄ ETTÄ
INSPIIS ISKI !!

EDELLISELLE
LEVISI KAIKKI
JA SE OLI HUONO-
LAATUISTA !

TOISINAAN TAAS HALVEMMAT
JA YKSINKERTAISEMMAT
VÄLINEET RIITTÄVÄT AIVAN
HYVIN.

MÄ OSTAN IHAN
KOPIOPAPERIA, SE
RIITTÄÄ HUOPAKYNYLLE
IHAN HYVIN.

TÄRKEINTÄ ON, ETTÄ
KOKEELEE ERILAISIA
TYÖVÄLINEITÄ. SILLOIN SAA
KOKEMUSTA JA LÖYTÄÄ NE
VÄLINEET, JOTKA SOPIVAT
ITSELLE PARHAITEN.

EIKÖ OLSIKIN
KAMALAA, JOS
PIIRTÄISIT KOKO
ELÄMÄSI HUOPA-
KYNILLÄ, JA OIKEASTI
SIVELLIN OLSI
SE SINUN
JUTTUSI ?

(KYLLÄ.
SE OLSI
KAMALAA.)

ESITTELEMME TÄSSÄ
YLEISIMMÄT PERUSTARVIKKEET,
JOILLA PÄÄSEE ALKUUN
(JA PITEMMÄLLEKIN).

MISTÄS
SITÄ
ALOITTAISI...?

LYIJYKYNÄ & PYYHEKUMI

HYVIN
PERUSTARVIKKEITA.

LYIJYKYNÄÄ
KÄYTETÄÄN USEIN
LUONNOSTELUUN
ENNEN PUHTAAKSI-
PIIRTÄMISTÄ.

NIISTÄ VOI SAADA
LYIJYMYRKYTYKSEN.

...VALEHTELIN.
EI VOIKAAN.
NYKYÄÄN NIISSÄ
EI ENÄÄ OLE LYIJYÄ
VAAN GRAFIITTA.

ON MAKUASIA, HALUAAKO
KÄYTTÄÄ PERINTEISTÄ VAI
TÄYTETTÄVÄÄ.

ITSE KÄYTÄN PALJON
TÄYTETTÄVÄÄ,
SITÄ EI TARVITSE
TEROITTAA KOKO AJAN,
JOTEN SE ON
KÄTEVÄMPI
LUONNOSTELUUN.

NAKS
NAKS
NAKS
NAKS

PERINTEINEN TAAS
ON PAREMPI VARSINAISEEN
LYIJYKYNÄ PIIRTÄMISEEN.
(SARJAKUVAAMAN VOI TEHDÄ
MYÖS LYIJYKYNÄLLÄ, TOSIN
JÄLKI ON VALKEAMPI PAINAA
KUIN TUSSIPIIROS.)

9B

8B

7B

6B

5B

4B

3B

2B

B

HB

F

H

2H

3H

4H

5H

6H

7H

8H

9H

LYIJKYNIEN
KOVUDET
MENEVÄT NÄIN.

JOS TARUITSET
PERUSLYIJKYNÄÄ
LUONNOSTELUUN,
LIIAN PEHMEÄ TAI
KOVA VOIVAT AIHEUTTAA
ONGELMIA.

HB
ON TURVALLINEN
VALINTA.

LIIAN KOVA
LYIJKYNÄ ON
HAILAKKA JA
RAAPII HELPPOSTI
PAPERIA...

LIIAN PEHMEÄ
TAAS KULUU
NOPEASTI JA SUTTAA
HELPPOSTI.

NIITÄ
KÄYTETÄÄN
LYIJKYNÄPIIRROKSIIN
JA NE KIINNETÄÄN
FIKSATIVILLA.

PYYHEKUMEISSAKIN
ON EROJA. ITSE TYKKÄÄN
PEHMEÄMMISTÄ. JOS PURUT
OVAT VÄHEMMÄN TOMUMAISIA,
NIIDEN SIIVOMINEN ON
MIELLYTTÄVÄMPÄÄ.

LIIAN KOVA TAI
VANHA VAIN
RAASTAA JA
SUTTAA!!

LIIAN PEHMEÄ E
KUMINKAAN KANNATA
OLLA, TÄM SE KULUU
NOPEASTI JA HALKEAA.

EIKÖHÄN
LYIJKYNYÄ OLE
OIKEASTI KAIKILLE
TUTTU!!

Piirustusterä

OMA TÄMÄN-
HETKINEN
SUOSIKKINI
PUHTAAKSIPIIRTÄMISEEN:
NESTEMÄISEN
TUSSIIN KASTETTAVA
TERÄ, JOKA KIINNI-
TETÄÄN VARTEEN.

TERÄÄ ON LUKUISIA
ERILAISIA: PIIRTÄMISEEN,
KIRJOITTAAMISEEN,
KALLIGRAFIAAN –
JOUSTAVIA, PYRÖTERIÄ,
TASATERIÄ ...

PIIRUSTUSTERÄ KOETAAN
USEIN PELOTTAVAKSI, JA
SE VAATIIKIN HIUKKAN
HARJOITTELUA.

SE ON SILTÄ
SYYSTÄ SUOSITTU,
JOTEN SITÄ
KANNATTAA KOKEILLA.
TERÄ ON MONIPUOLINEN
VÄLINE, JA SILLÄ
SAA HELPOSTI
VAIKTELEVAA VIIVAA.

MUISTAN KUN ITSE
HARJOITTELIN ...

SILLOIN TERÄ TARTTUI USEIN
YLLÄTTÄEN KIINNI PAPERIIN,
RÄISKÄYTTI JA TIPAUTTELI
TUSSIA ...

MUTTA NYKYÄÄN
SUOMESTA ON
SAATAVILLA
HELPOMPIA TERIÄ.

Sivellin

TOINEN SUOSITTU
PULLOTUSSIN KAVERI
ON SIVELLIN, JOKA
VOI TUNTA TERÄÄKIN
PELOTTAVAMMALTA.

YLLÄOLEVA OTSIKKO
JA VIIVAT TEHTY
SAMALLA SIVELTIMELLÄ.

SE VAATIKIN
ENEMMÄN
HARJOITTELUA,
MUTTA MONET PITÄVÄT
SIITÄ ENEMMÄN
KUIN TERÄSTÄ.

SIVELTIMIÄ ON SEKÄ
LUONNONKARVAISIA ETTÄ
SYNTEETTISIÄ.

SYNTEETTINEN ON TUKEVAMPI
JA ALOITTELIJALLE HELPOMPI
VALINTA, MUTTA LUONNONKARVAINEN
ON OIKEIN HUOLLETTUNA KESTÄVÄMPI.

HYVÄN SIVELTIMEN
KÄRKI ON
KOSTUTETTUNA
KÄRJESTÄ TERÄVÄ.

KIUSAUKSENA VOI OLLA
VALITA MAHDOLLISIMMAN OHUT,
MUTTA HIEMAN PAKSUMPI
SIVELLIN VARAA ENEMMÄN
TUSSIA JA TEKEE SICTI
OHUTTA VIIVAA.

HIENOT
SIVELTIMET
OUAT USEIN
KALLIITA.

TÄMÄ NÄKYISI
OLEVAN
KOKOA 4.

SIVELLIN ON
MYÖS KIEAMAN TYÖLÄS,
SILLÄ SITÄ PITÄÄ
HUOLTAA.

HUOMAA MYÖS, ETTÄ
AKRYYLIPOHJAISET
TUSSIT JA INDIAN INK
TUKKIVAT SIVELTIMEN
HELPOMMIN.

Siveltimen HOITO-OHJEET

ÄLÄ KOSKAAN KASTA SIVELLINTÄ
TYVEEN ASTI

PIDÄ PÖYDÄLLÄ VESIKUPPIA, JOSSA
SIVELLINTÄ VOI VÄLILLÄ HUUHDELLA
PIIRTÄMISEN LOMASSA

ÄLÄ KOSKAAN JÄTÄ SIVELLINTÄ
KUPPIIN HARJAOSA ALASPÄIN

PESE SIVELLIN KÄYTÖN JÄLKEEN
VIILEÄLLÄ VEDELLÄ JA MARSEILLE-
SAIPPUALLA (ESIM. TAVALLISISSA
KAUPOISSA MYYTÄVÄ "KISSASAIPPUA.")

KUUMA VESI VOI VAHINGOITTA
SIVELLINTÄ.

NUOLAISE KÄRKI PESUN JÄLKEEN
TERÄVÄKSI

JÄTÄ KUIVUMAAN HARJAOSA YLÖSPÄIN

JÄ VAIKKA ET KÄYTTÄISI
SIVELLINTÄ ITSE PIIRTÄMISEEN,
HALUAT EHKÄ TÄYTTÄÄ
SILLÄ MUSTAT ALUEET!

Nestemäinen tussi (eli pullo tussi)

TUSSEJA SAA
MYÖS ERI
VÄREISSÄ.

NESTEMÄISIÄ TUSSEJA
ON USEITA ERILAISIA.
JOIDENKIN JÄLKI KESTÄÄ
VETTÄ (ESIM. INDIAN INK),
OSAN TAAS EI. JOTKUT OVAT
LITKUMPIA KUIN TOISET.

JOSKUS LÖYSEMPI
TUSSI SAATTAA LEVIÄ,
JA TOINEN TOINIA
SAMALLA PAPERILLA
HYVIN.

ITSE OLEN SUOSINUT
INDIAN INKIÄ. SE ON
HYVIN MUSTAA JA JÄLKI
KESTÄÄ KUIVUTUAAN
VETTÄ.*

JA KOSKA EN
KÄYTÄ JUURIKAAN
SIVELLINTÄ, MINUN
EI TARVISE MIEHTÄ
TUKEUTUMISTA.

* Useissa indian inkeissä on
mukana sidosainetta, joka voi
mekkia siveltimen. Kaikki indian
inkit eivät kestä vettä.

JOTKUT KÄYTTÄVÄT
KIINALAISIA PUTELEITA
(CHINA INK) MUTTA
KERTOVAT, ETTÄ HAJU
ON USEIN MELKOINEN.

LAITA
KORKKI
AINA
KIINNI
KUN ET
KÄYTÄ
TUSSIA.

JOS VESI PÄASEE
HAIMTUMAAN LIUKAA, TUSSI
TÖNKKIINTYY EIKÄ ENÄÄ
JUOKSE KUTEN PITÄISI.

JOS SE EI OLE
TÄYSIN PILALLA,
SEKÄÄN VOI
LAITAA VÄROVASTI
VETTÄ.

VÄROVASTI!
SIITÄ TULEE
HELPOSTI
HARMAATA.

TUSSISTA VOI MYÖS
TEHDÄ TARKOITUKSELLA
HARMAATA LITKEUA, JOTA
VOI KÄYTTÄÄ SÄVYTYK-
SEEN JA VARJOSTUKSIIN.

JOITAKIN TUSSEJA
MYydÄÄN ISOMMISSA
TÄYTTÖPULLOISSA, JOTKA
TULEVAT PIKKUPULLOJA
HALVENNIKSI.

JA MUSTALLA
TUSSILLA ON KÄTEVÄ
TEHDÄ ISOMMAT
MUSTAT ALUEET.

PULLON ALLE KANNATTAA
LAITTA ALUSTA, JOTTEI
SE KAADU.

PAHVI TESTATTU
MYÖS KALTEVALLA
PINNALLA

SAIN OMANI LIMINGAN
SARJAKUVALINJALLA.

LAITA TÄÄ
SIIHEN ALLE

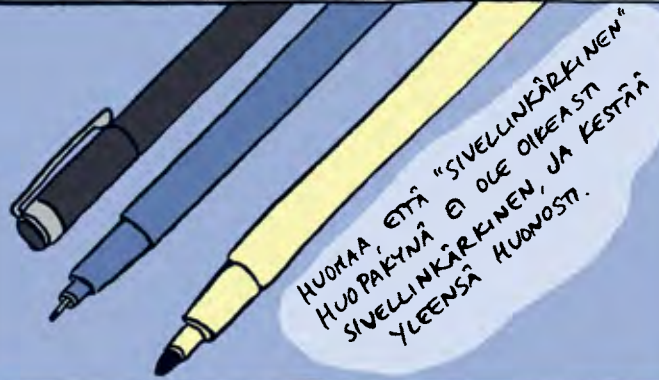

HEITIN SEN POIS VASTA YHDEKSÄN
VUODEN KULUTTUA. SE HAISI
OUDOLTA.

HUOPAKYNÄ

MONELLE TUTTU, HELPPO
JA VAIVATON VAIHTOEHTO.
USEIN ENSIMMÄINEN,
MITÄ KOKEILLAAN
PUHTAAKSIPIIRTÄMISEEN.

HUOMAA, ETTÄ "SIVELLINKÄRKINEN"
HUOPAKYNÄ EI OLE OIKEASTI
SIVELLINKÄRKINEN, JA KESTÄÄ
YLEENSÄ HUONOSTI.

MUTTA MONET EIVÄT
PIDÄ NIISTÄ, SILLÄ
NIIDEN JÄLKI EI
OLE KOVIN ELÄVÄÄ.
NIISTÄ TULEE MYÖS
PALJON ROSKAA.

HUOPAKYNÄLLÄKIN
ON MAHDOLLISTA
TEHDÄ VAIHTELEVAA
JA ELÄVÄÄ JÄLKEÄ,
JOS OSAA. SE VAATI
VAIN ENEMMÄN
VAIVANNÄKÖÄ.

JOIHINKIN TYYLEIHIN
HUOPAKYNÄT OVAT
SOPIVIA. NE ON MYÖS
HELPPO OTTAA MUKAAN.

JÄ TEKSTAUKSEEN

HUOPAKYNIENKÄÄN KANSSA EI KANNATA MENNÄ
HALUIMMAN MUKAAN, JOS HALUAA SÄILYTTÄÄ
PIIRUSTUKSENSA. HUONOJEN KYNIEN JÄLKI VOI
VANHETESSAAN MUUTTA VÄRIÄ TAI TAHRATA.

HYVÄ HUOPAKYNÄ
ON PIGMENTTI-
POHJAINEN JA
VALONKESTÄVÄ.

KATSO, LUKKEKO KYNÄSSÄ
"ARCHIVAL INK" TAI
"PIGMENT INK", TAI
"FADEPROOF" TAI
"LIGHTPROOF."

"WATERPROOF" TAKAA
VIELÄ VEDENKESTÄVYY-
DEN.

JA MUISTA:
ÄLÄ PAINA
HUOPAKYNÄÄ!
SE TUHOAA KÄRJEN
NOPEASTI!

PAPERI

PAPEREITA ON ERI LAISIA
ERI KÄYTTÖTARKOITUKSIIN.

KALLIITA JA HALPOJA, SILETTÄ
JA KARKETTA, ERI PAKSUISIA,
VALMIITA LEHTIÖITÄ, PINKKOJA, JA
ISOJA ARKKEJA, JOISTA VOI LEKATA
SOPIVIA PALOJA.

PIIRUSTUSPAPERIN
OLISI SYYTÄ OLLA
HAPPOVAPAAITA.
JOISSAKIN PAPEREISSA
MAINITAAN VIELÄ
ERIKSEEN
ARKISTOKELPOISUUS.

PAPERIA
VALITESSA ON
MYÖS HYVÄ MIEHTÄ,
MILLÄ SILLE AIKOO
PIIRTÄÄ.

ESIMERKIKSI PULLOTUSSI
VAATI, ETTÄ PAPERI KESTÄÄ
KOSTEUTTA. PIIRUSTUSTERÄLLÄ
ON MUKAVAMPI PIIRTÄÄ HIEMAN
SILEÄMMÄLLE PAPERILLE.

KÄRKI TÖKKII
HELPOSTI HÖTTÖISEEN
PAPERIIN JA
KERÄÄ
NUKKA.

MONET SUOSIVAT TERÄN KANSSA
ESIMERKIKSI BRISTOL-PAPERIA.
ITSELLE SE TUNTUU MELKEIN
LIIANKIN LIUKKAALTA.

HUOPAKYNÄLLEKÄÄN
EI KÄY LIIAN
KARKEA PAPERI,
SILLÄ SE KULUTTAA
KÄRKEÄ.

YLEISESTI OTTAEN MITÄ
PAKSUMPI PAPERI, SITÄ
PAREMMIN SE KESTÄÄ
KOSTEUTTA. MUTTA AINA
TÄMÄ EI PIDÄ PAIKKAANSA.

HEI!
TÄMÄ
LEVIÄÄ!!

JOSKUS JÄLKI LEVIÄÄ RUMASTI
PAKSULLAKIN PAPERILLA, JA
OHUT PAPERI TAAS VOI KESTÄÄ
YLLÄTTÄVÄN HYVIN.

...AI, TÄMÄ
OLIKIN VAIN
LYIJYKYNÄLLE

PAPERIN
PITÄISI KESTÄÄ
KOSTEUTTA, JOS
SIINÄ ON MERKINTÄ
SOPIVUUDESTA
TERÄLLE TAI
SIVELTIMELLE.

MARKKINOILLA ON LEHTIDITÄ,
JOTKA SOPIVAT HYVIN PULLOTUSSILLE,
HUOPAKYNILLE SEKÄ LYIJYKYNÄLLE.
NIIDEN GRAMMAMÄÄRÄ ON
USEIN 250 g/m².

MUTTA NE
OVAT
KALLIITA!

TOTTA, NE OVAT USEIN
HINTAVIA. JOTKUT KÄYTTÄVÄT
JOPA ILMAN VAIN KOPIOPAPERIA.
ESIMERKIKSI HUOPAKYNILLE
SE RIITTÄÄ HYVIN.

MUTTA EI SE 250g
MYT YLITSEPÄÄSEMÄTÖMÄN
KALLISTA OLE...

OSA 80g PAPEREISTA KESTÄÄ
JOPA HIUKAN PULLOTUSSIA.
120g ON JO STYDIMPÄÄ. MYÖS
OSA LUONNOSPAPEREISTA KESTÄÄ
KEVYEMMÄN TUSSAUKSEN.

MUTTA JOS
HALUAT LÄTRÄTÄ,
HANKI PAKSUMPAA
PAPERIA. MUUTEN
KÄY NÄIN.

ITSE KÄYTÄN MONENLAISIA
PAPEREITA, RIIPPUEN
KÄYTTÖTARKOITUKSESTA.

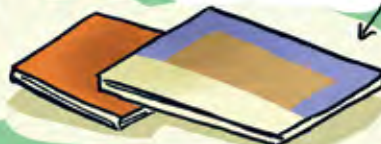
LUONNOSLEHTOITÄ
90-120 g/m²
MYÖS JOIHINKIN
PUHTAAKSIPIIRTÄMISIIN.
JOITAKIN A5-KOKOISIA
VOI KÄYTTÄÄ LUONNOSKIRJANA.

HYLÄTTYJÄ PIIRUSTUKSIA,
JOIDEN TOISTA PUOLTA
VOI KÄYTTÄÄ
SUUTUPAPERINA

KOPIOPAPERIA,
80 JA 120 g/m²
LUONNOSTELUN
SUUNNITTELUUN
TOISINAAN PUHTAAKSI-
PIIRTÄMISEEN

PAREMPAA SILEÄÄ
250 g/m² PIIRUSTUSPAPERIA,
JOLLE ON MUKAVA
PIIRTÄÄ

AKVARELLIPAPERIA
ESIM 300 g/m²
JOS TEEN VESIVÄREILLÄ

AKVARELLIPAPERIEISSA
LAATU VALITETTAVASTI
VAIKUTTAA LOPPU-
TULOKSEEN. JA HIENOT
LUMPPUPAPERIT OVAT
KALLIITA.

Karkea

Kylmäpuristettu
(PUOLIKARKEA)

Kuumäpuristettu
(HIENO)

MINÄ OUISIN
HALUNNUT SANOA
TUON!!

MITÄ SILEÄMPI PAPERI,
SITÄ HELPOMPI SIHEN
ON TEHDÄ YKSITYISKOHNTA
JA ÄÄRIVIIVOJA... USEN
TÄRKEÄÄ KUN TEHDÄÄN
SARJAKUVAA.

VÄRIKUIEN
KANSSA
PUOLIKARKEA
ON SUOSITTU.

ENTÄS KUN TULEE VIRHE?

PIENTEN VIRHEIDEN PEITTÄMISEEN ON USEITA VAIHTOEHTOJA.

KORJAUSLAKKA HAISEE.

MONET EIVÄT PIDÄ SIITÄ.

esim:

JAJÖTKUT TEKEVÄT KORJAUKSET VASTA TIETOKONEELLA!

KORJAUSLAKKA

VALKOINEN KORJAUSAINE

GUASSI - TAI AKRYYLVÄRI

ITSE KÄYTÄN NYT TÄLLAISTA VALKOISTA KORJAUSLITKUA, JONKA OSTIN TAIDETARVIKEKAUPASTA.

JOS SE TÖNKKIINTYY, SITÄ VOI OHENTAA VEDELLÄ. SAMA PUTELEI ON OLLUT KÄYTÖSSÄ PITKÄÄN.

KORJAUSAINEIDEN PÄÄLLE VOI OLLA HANKALAA TAI MAHDOTONTA PIIRTÄÄ, JA NE SAATTAVAT HYLKIÄ MUSTAA, MIKÄ KANNATTAA OTTAA HUOMIOON.

JOSKUS KERROKSIA PITÄÄ LAITTA A USEITA. LAITTA OHUT KERROS JA ODOTA ETTÄ SE KUIVUU ENNEN KUIN LISÄÄT UUDEN.

VARAA KORJAUS-AINEELLE OMA SIVELLIN!

ÄLÄ KÄYTÄ PARASTA PIIRUSTUS-SIVELLINTÄSI.

VÄRITYYS

VÄRITYKSEN VOI TEHDÄ JOKO KÄSIN TAI TIETOKONEELLA, TAI SARJAKUVA VOI OLLA ALUSTA ASTI VÄRILLINEN.

AKVARELLI
(ELI "VESIVÄRIT")

NESTEMÄINEN

GUASSI
ELI
PEITEVÄRI

AKVARELLIA JA PEITEVÄRIÄ VOI KÄYTTÄÄ SEKAISIN. PEITEVÄRILLÄ VOI TEHDÄ YKSITYISKOHTIA.

ALKOHOLIPOHJAISET
HUOPAKYNÄT
ELI
MARKKERIT

AKRYYLI
(MUOVIPOHJAINEN
MAALI)

NESTEMÄISET VÄRILLISET
TUSSIT

LIIDUT

KAIKKI MAHDOLLINEN
LASTEN HUOPAKYNISTÄ
KAHVIIN.

VÄRIKYNÄT
(MYÖS VESILIUKKOISIA
VERSIOITA)

TIETOKONEELLA
VÄRITTÄMISEEN
ON ILMAISIAKIN
OHJELMIA.

MUTTA KONEELLA
VÄRITTÄMISEEN
TARVIKSEE PIIRTO-
PÖYDÄN. SIITÄ LISÄÄ
SEURAAVALLA SIVULLA.

TIETOKONE & CO.

NÄYTTÖ

ISOMPI ON MUKAVAMPI
MUTTA PIENEMPÄÄNKIN
TOTTU. NÄYTTÖ ON
HYVÄ KALIBROIDA.

PIIRTOPÖYTÄ (TABLET)
JA KYNÄHIIRI
SATSAA LAATUUN: HYVÄ
PAINENTUNNISTUS JA KYNÄ,
JOKA EI TOIMI PARISTODILLA.
VÄRITTÄMISEEN JA
KUVANKÄSITTELYYN RIITTÄÄ
A6-KOKOINEN, PIIRTÄMISEEN
ON HYVÄ OLLA ISOMPI.

NÄPPÄIMISTÖ
OHJELMILLA ON HYÖDYLLISIÄ
NÄPPÄINKOMENTOJA, JOTKA
NOPEUTTAVAT TYÖTÄ.

SKANNERI

A3-KOKOINEN MAKSAA,
MUTTA A4 RIITTÄÄ JOS
SIVUT VOI SKANNATA
OSISSA JA YHDISTÄÄ
TIETOKONEELLA. MUSTA-
VALKOKUVIIN RIITTÄÄ VÄHEMPI,
VESIVÄRIT VAATIVAMPIA.

PIIRTOPÖYDÄN HINTA
VOI HIRVITTÄÄ, MUTTA
PAREMPI KESTÄÄ PITEMPÄÄN.
PÖYTÄ KANNATTAA
KYSellä MYÖS
KÄYTETTYNÄ.

VANHA 4:3
PÖYTÄ VOI
KÄYTTÄÄ
LAAJAKUVANÄYTÖN
KANSSA, VAIKKA
SUHDE ON VÄÄRÄ.
SIIHEN TOTTU.

ON MYÖS OLEMASSA PÖYTÄ,
JOLLE VOI PIIRTÄÄ SUORAAN,
MIKÄ ON LUONNOLLISEMPAA
KUIN "SOKKONA"
PIIRTÄMINEN.

KALLIS!

REISSUUN MUKAAN

TOISINAAN TULEE
OLO, ETTÄ HALUAA
PIIRTÄÄ JOSSAIN
MUULLA KUN TYÖPÖYDÄN
ÄÄRESSÄ. VAIKKAPA
LUONNOSKIRJAAN.

MUKANA KULKEVIKSI
KYNIKSI ON PALJON
VAIKTOHTOJA, JA TOKI
KAIKKIA VOI KÄYTTÄÄ
MYÖS TYÖPÖYDÄN
ÄÄRESSÄ.

KUULAKYNÄT, GELIKYNÄT
HUOPAKYNÄT

SIVELLINKYNÄT (JOISSA ON OIKEA SIVELLINKÄRKI,
SEKÄ VESILIUKKOISIA ETTÄ VEDENPITÄVIÄ.)

TÄYTETTÄVÄT MUSTEKYNÄT
(SUURI OSA VESILIUKKOISIA,
SÄÄTTÄVÄS SUORESSA
HUONO.)

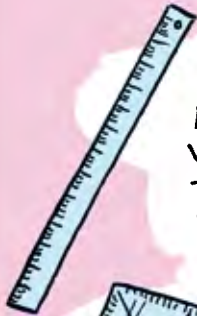
JOTKUT OVAT KOKEILLEET
TÄYTTÄÄ SÄILIÖSIVELTIMIÄ
TUSSILLA TAI HARMAALLA
LITKULLA, MUTTA TULOKSET
VAIKTELEVAT.

VESIVÄRIEN KANSSA
NE TOIMIVAT HYVIN!

MUITA VÄLINEITÄ (esim)

VIIVOITIN

HYÖDYLLINEN, VAIKKA
VIIVOJA EI TOKI AINA
TARVIKSE VETÄÄ
VIIVOITIMELLA.

KOLMIOVIIVAIN ON
KÄTEVÄ RUUDUTTAMISEEN!
JOS VALITSET VAIN YHDEN
VIIVAIMEN, VALITSE TÄMÄ.

SINIKYNÄ

VAIHTOEHTO LUONNOSTELUUN,
EI TARVIKSE PYYHKIÄ POIS.
MUUTKIN VÄRIT KÄYVÄT.

SULKA

JOTKUT KÄYTTÄVÄT
KUMINPURUJEN JA
RASTERIPÖLYN PYYHINTÄÄN

FIKSATIIVI

HIILI- YN SOTKEVIEN
TÖIDEN KIINNITYKSEEN.
ÄLÄ FIKSAA SISÄLLÄ!!
EI OLE TERVEELLISTÄ
HENGITETTYNÄ!

SAPLUUNAT
(EIVÄT MITENKÄÄN
VÄLTÄMÄTTÖMIÄ)

KÄYRILLE VIIVOILLE

MAALARINTEIPPI
HYÖDYLLINEN MONEEN
ASIAAN, KOSKA SEN SAA
HELPOSTI IRTTI

OHUT PUUVILLA-
HANSIKAS
ESTÄÄ SUTTAAMISTA

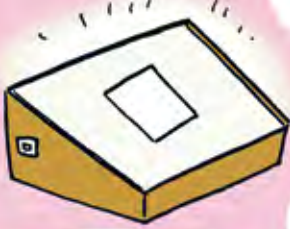
LIIMAPAPERI
VESIVÄRITÖIDEN TUKEVAAN
KIINNITYKSEEN. ESTÄÄ
RYPISTYMISEN.

MASKIAINE
VESIVÄRITÖIDEN
MASKAUKSEEN
(VARAA OMA SIVELLIN!!)

VALOPÖYDÄN KORVIKKEET

LASIPÖYTÄ TAI
PLEKSI + LAMPPU

RASTERIKALVO
MONET TEKEVÄT
RASTERIT NYKYÄÄN
TIETOKONEELLA.

VALOPÖYTÄ
PUHTAAKSI- JA LÄPIPIIR-
TÄMISEEN. SILLE TULEE
TOISINAAN TARUETTA.

IKKUNA

VALOPÖYDÄN VOI
NIKKAROIDA ITSE!

LUOVAT RATKAISUT

HAMMASHARJAT, KORKIT,
PUNAVIINI, KAHVI, PESU-
SIENEN PALAT YM YM YM

MISTÄ
VÄLINEITÄ
SAA?

PERIAATTEESSA JOKA
PUOLELTA, MUTTA TAIDE-
LIIKKEISTÄ JA ISOJEN
KIRJAKAUPPOJEN PAPERI-
OSASTOILTA SAA
TAITEILIJATASOISIA
VÄLINEITÄ.

MONET LIIKKEET TOIMIVAT MYÖS
NETISSÄ, JOTEN SYRJÄSSÄ
ASUMINEN EI OLE ESTE.

MYÖS
ULKO-
MAILTA
VOI
TILATA.

NETISSÄ ON
RUNSAASTI KESKUSTELUA
JA TIETÄ.

- TILASIN
ILLUSTRATION
BOARDEJA ...

KUN EI SUOMESTA
SAA MITÄÄN!

TÄMÄN
KÄRKI
PYSYY
HYVÄNÄ

TYÖYMPÄRISTÖ & ERGONOMIA

ILMAN ENSIMMÄISEKSI,
EN OLE FYSIOTERAPEUTTI
ENKÄ YRITÄ LEIKKIÄ
SELLAISTA...

MUTTA NÄMÄ OVAT
SEN VERRAN TÄRKEITÄ
ASIOITA, ETTÄ AJATTELIN
ETTÄ NE OUSI SYYTÄ
MAINITA.

KÄYTÄNNÖSSÄ IHMISET
PIIRTÄVÄT MITEN SATTUU,
MUTTA JOS PIIRTÄÄ
PALJON, ON HYVÄ
KIINNITTÄÄ HUOMIOTA
TYÖYMPÄRISTÖÖN
JA TYÖTAPOIHIIN,
JOTTA VÄLTTÄÄ
VÄSYMISEN, SELKÄ-
JA NISKAKIVUT SEKÄ
RASITUSVAMMAT.

SÄÄDETTÄVÄ
HYVÄ TYÖVALO,
JOKA NÄYTTÄÄ
KAIKKI VÄRIT.
TYÖSKENTELY
ON MUKAVAA
JA SILMÄT
EIVÄT
VÄSY.

KALTEVA
PIIRUSTUSPÖYTÄ
ON KÄTEVÄ,
JA AINA PAREMPI
JOS SITÄ VOI
SÄÄTÄÄ. SE
SÄÄSTÄÄ NISKAA
JA SELKÄÄ JA
ISOILLE
PAPERILLE ON
HELPOMPI
PIIRTÄÄ ILMAN
HUONOSTA KULMASTA
JOHTUVIA
VÄÄRISTYMIÄ.

MYÖS TASAISEN PÖYDÄN
PÄÄLLE VOI RAKENTAA KALTEVAN TASON.

HYVÄ VALAISTUS
ON TÄRKEÄ MYÖS
TIETOKONEELLA
TEHDESSÄ.

SÄÄDETTÄVÄ
PÖYTÄ JA
TYÖTUOLI

USEIN SANOTAAN,
ETTÄ NÄYTÖN PITÄISI
OLLA HIEKIN SILMIEN
ALLA JA KÄSIEN JA
JALKOJEN 90°
KULMASSA.
JA KYYNÄRPPÄÄN
ALLE TUKEA.

(LIIAN KORKEA
TYÖPÖYTÄ AIHEUTTAA
HELPOSTI ONGELMIA.)

JOTKUT OVAT
LUOPUNEET
PERINTEISESTÄ
TYÖTUOLISTA, JA
SIIRTYNEET ITSELEEN
SOPIVAMPIIN
RATKAISUIHIN.

JOIHINKIN VOI SÄÄTÄÄ ITSE AJAN. MACILLE ON SAATAVILLA OHJELMA, JOKA PAKOTTAA PITÄMÄÄN PIENIÄ TAUKOJA.

YLEISIMPIÄ OVAT NISKA- JA SELKÄ-VAIVAT, TENNIS-KYNNÄRPÄÄ JA "KIRJOITTAJAN KRAMPPI"

JOS KÄDESSÄ TUNTUU, ON SYYTÄ PITÄÄ TAUKOJA.

VAIVAN PAHENTUESSA EI AINA KYNÄKÄÄN PYSY KÄDESSÄ, JA TOIPUMINEN VIE AIKAA.

ITSE OLEN SAANUT NEUVOKSI, ETTÄ LIIKUNTA ON PARAS APU.

JA KOSKA KROPPA TOIMII KOKONAISUUTENA, PITÄÄ KIINNITTÄÄ HUOMIOTA KOKO VARTALOON, EI VAIN KÄTEEN.

KÄTTÄ VOI PURISTELLA NYRKKIIN JA AVATA HITAASTI.

MUUSIKOIDEN SORMIHARJOITUKSET VETREYTTÄVÄT MYÖS PIIRTÄJÄÄ. LAITA KÄSI PÖYTÄÄ VASTEN JA NOSTA YHTÄ SORMEA KERRALLAAN.

ERIKOISPALLOJA VOI PURISTELLA

(LIIKA PURISTELU VOI AIHEUTTAA RASITUSVAMMOJA, HIH.)

HUOMAA, ETTÄ ISTUMATYÖ
USEIN SUPISTAA
ETUOSAN LIHAKSIA JA
JOHTAA HUONOON RYHTIIN.

OLKAPÄITÄ VOI
PYÖRITELLÄ ...

KOVALLA LATTIALLA
MAKAAMINEN AUTTAA
RYHTIIN ...

MINULLA
MITÄÄN RYHTIÄ
OLEKAAN!

UIMINEN ON HYVÄKSI
SELÄLLE JA KÄVELYLENKIT
SELKEYTTÄVÄT MYÖS AJATUKSIA.

JA ÄLÄ PURISTA TAI
PAINA KYNÄÄ! (IHAN

TOTTA, ÄLÄ TEE NIIN. JOS TEET.
JOS ET, NIIN LOISTAVAA.)

MINÄKIN
OLIN
PURISTAJA.

KYNÄN LIIKA PAINAMINEN
ON HYVIN YLEISTÄ, JA SIITÄ
KANNATTAA PYRKIÄ EROON.

SE PAITSI
RASITTAA KÄTTÄ
MYÖS TUHOAA
TYÖVÄLINEET
NOPEAMMIN.

KYNÄÄN VOI MYÖS
LAITTAA PAKSUNNOKSEN
JOS SE TUNTUU HYVÄLTÄ.

(OLEN JOSIN KUULLUT,
ETTÄ JOILLEKIVILLE
SOPII PAREMMIN
OHUT.)

NO NIIN,
TÄSSÄ SE.
KYSY LISÄÄ
AMMATILAI-
SILTA JOS
TULEE PIPEJÄ.

NO NIIN, NYT
KUN OLEMME
SELVINNEET (EHKÄ
LIIANKIN TUNGETUSTA)
VÄLINEIDEN ESITTELYSTÄ,
PÄÄSEMME VIIMEIN
ITSE ASIAAN.

SARJAKUVAN TEKEMINEN

NYT KERROTAAN PAITSI
SARJAKUVAKERRONNASTA
JA TEKEMISESTÄ, MYÖS LISÄÄ
PIIRUSTUSVÄLINEISTÄ.

SINULLA VOI OLLA
JO VALMIITA
HAHMOJA TAI
TARINANTYNYKÄÄ,
JOITA HALUAT
KÄYTTÄÄ.

YLEISIÄ ONGELMIA OVAT MITEN
PÄÄSTÄ ALKUUN JA MITEN
KEHITELLÄ JO OLEMASSA OLEVAA
IDEEA ETEENPÄIN.

PIIRTÄJIILLÄ ON OMAT
TYÖTAPANSA, JA ON
USEITA TAPoja
SUUNNITELLA
JA TEHDÄ
SARJAKUVAA.

YRITÄN KÄYDÄ LÄPI
ASIOITA, JOTKA AUITAVAT
ALKUUN PÄÄSEMISESSÄ
JA KEHITTELYPROSESSISSA.
MUTTA VILKAISTAAN
ENSIN MIHIN KAIKKEEN
SARJAKUVA PYSTYY.

MIKÄ SITTE
ON HYVÄÄ
SARJAKUVAA?

SARJAKUVASSA TÄRKEINTÄ
OVAT HYVÄ KÄSIKIRJOITUS,
TOIMIVAT HAHMOT SEKÄ
HYVÄ RYTMITYS JA
KUVALLINEN KERRONTA.

SARJAKUVA VOI OLLA HYVÄ,
VAIKKA SIINÄ OLISI TÖKERÖ
PIIRROSSJÄLKI, KUNHAN SE
MUUTEN TOIMII.

NÄTISTI PIIRRETTY SARJA SEKAVIA
KUVIA, HUONOA KERRONTAA JA
OLEMATTOJIA HAHMOJA TAAS EI
OLE HYVÄÄ SARJAKUVAA.

SINÄ, NEITISENI,
OLET TÄYSIN
PERSONAATON.

IHMINEN ON HYVIN VISUAALINEN OLENTO, JOLLA ON HYVÄ HAAMOTUSKYKY.

MUTTA EI YHTÄ HYVÄÄ VÄRINÄKÖÄ KUIN MINULLA.

KUVA ON HELPOMMIN LÄHESTYTTÄVÄ KUIN PELKKÄ TEKSTI - VARSINKIN JOS EI OSAA LUKEA.

SIKSI KEHITYSMAISSA ON KÄYTETTY SARJAKUVAA TIEDON LEVITTÄMISEEN.

KUVALLA ON PALJON VOIMAA.

EN SAANUT UUTTA KONSOLIA JOULU-LAHJAKSI ...

KUVA LISÄÄ JUTUN USKOTTAVUUTTA. JOPA SILLOIN, KUN SE EI LIITY SIIHEN MITENKÄÄN.

IHMISET REAGOIVAT KUVIIN VOIMAKKAASTI. SITÄ VOI KÄYTTÄÄ SARJAKUVASSA HYÖDYKSI.

MUUN MUASSA MEDIA ON YMMÄRTÄNYT TÄMÄN.

kertovat, että sarjakuvi viimein hyväksytt taidemuotona. Ku

Purkka pannaan!

...ä hallitus päätti tänään, ...isen purkan jauhaminen ...pittuneilla on kielletty. ...esti oppilaat ovat asiasta ...ittäin masentuneita

(Kuvan lapsi ei liity tapaukseen)

IHMISEN HYVÄSTÄ VISUAALISESTA HAHMOTUSKYVYSTÄ HUOLIMATTA KUVANLUKUTAITO ON PITKÄLTÄ OPITTUVA.

SE VAIHTELEE AJASTA JA KULTTUURISTA TOISEEN.

JÄ SARJAKUVANLUKUTAITO ON VIELÄ VÄHEMMÄN ITSESTÄÄNSELVYYS!

JOPA ERI SARJAKUVA-KULTTUUREISSA ON EROJA, JOIHIN PITÄÄ TOTTUA.

MITÄ IKONISEMPIA KUVAT OVAT JA MITÄ ENEMMÄN NIISSÄ ON SARJAKUVAN KUVAKIELTÄ, SITÄ HUONOMAIN NE AUKEAVAT TOTUMATTOMALLE.

SILLOIN KUN MINÄ OLIN NUORI, KUVASARJAT OLIVAT IHAN ERIKAISIA!

PAH!

MUTTA JUURI TUON KUVAKIELEN KEHITYS OSALTAAN MAHDOLLISTI SEN, ETTÄ SARJAKUVASTA KEHITTYI NIIN MONIPUOLINEN KERRONTAMUOTO.

JÄ KOSKA PÄÄSTÄÄN ASIAAN?

PÄÄSTINHÄN JO ASIAAN!

MITÄÄN KERRONNAN MUOTOA EI TIETENKÄÄN PIDÄ VÄHEKSYÄ. NE KAIKKI PYSTYVÄT ERI ASIOIHIN JA TEKEVÄT NE OMALLA TAVALLAAN.

PELKKÄ TEKSTI PYSTYY SELLAISEEN MIKIN SARJAKUVA JA PELKKÄ KUVA EIVÄT PYSTY, JA TOLSIIN PÄIN.

MITÄ ETUJA SIIS NIMENOMAAN SARJAKUVALLA ON?

USEIN KUULEE SANOTTAVAN, ETTÄ SARJAKUVA ON YHDISTELMÄ KIRJALLISUUTTA JA KUVATAIDETTA.

TOISET TAAS SANOVAT, ETTÄ SARJAKUVA ON OMA JUTTUNSA EIKÄ MIKÄÄN YHDISTELMÄ!

OMASTA MIELESTÄNI SARJAKUVAN LÄHIN SUKULAINEN ON ELOKUVA.

KERRONTA ON NIISSÄ PITKÄLTÄ SAMANLAISTA.

JÄ AIVAN KUTEN ELOKUVAA, SARJAKUVAAKAAN EI TÄYSIN YMMÄRRÄ JOS KUVA TAI ÄÄNI PUUTTUU.

NO, SARJAKUVASSA EI TIETENKÄÄN OLE OIKEAA LIIKETTÄ TAI ÄÄNTÄ, VAAN NE PITÄÄ ESITTÄÄ SYMBOLEIN JA TEKSTIN AVULLA.

ÄÄNI JA LIIKE ON VAIN LUKIJAN PÄÄSSÄ - PAITSI JOS YHDISTÄT SARJAKUVAAN ANIMAATIOA JA LAITAT SEN VAIKKA NETTIIN.

SARJAKUVAA VOI
MYÖS TUOTTAA
NOPEAMMIN JA
HALVEMMALLA,
VAIKKA KÄYTÖSSÄ
ON OSITTAIN
SAMOJA KIKKOJA.

MUTTA ELOKUVISSA
ON OIKEAA LIIKETTÄ
JA MUSIIKKIA JA
KAIKKEA.

SARJAKUVASSA
ON PIIRROKSET.
UPEITA KUVIA.

NIIN ON
ANIMAATIOSSAKIN.

MUTTA
ANIMAATIOSSA
PITÄÄ OTTAA
HUOMIOON
ANIMOITAVUUS.

EI VOI PIIRTÄÄ
MITEN TAHANSA,
SILLÄ TURHIA
VIIVOJA EI SAISI
OLLA. JOKAINEN
VIIVA LISÄÄ
ANIMOINTITYÖTÄ.

SARJAKUVAA TEHDESSÄ
PITÄÄ LUOTTAA
KUVAKERRONNAN
VOIMAAN.

SARJAKUVASSA
ON SEKÄ TEKSTIÄ
ETTÄ KUVIA.
KUMMALLAKIN ON
OMA OSANSA
TARINAN-
KULJETUKSESSA,
JA NE MOLEMMAT
PITÄÄ HUOMIOIDA.

MEIDÄN PITÄISI
MENNÄ KAHVILLE!

VOI, NIIN
PITÄISI!

heh!
heh!

...PAITSI ETTÄ
VIHAAN SINUA,
ÄMMÄ.

SARJAKUVAN VOI TOKI
TEHDÄ KOKONAAN
ILMAN TEKSTÄ.

MUTTA USEMMITEN
REPLIKIT OVAT
TARPEELLISIA.

JOSKUS SARJAKUVASSA ON
KERTOVIA TEKSTILAATIKOITA,
KUTEN TÄSSÄ.

TAVALLISESTI
LÄHINNÄ PUHE
JA ÄÄNITEHOSTEET
OVAT TEKSTINÄ.

TÖKS

JA KYLTIT.

KÄYTTÄ TEKSTILAATIKOITA
KUITENKIN VAIN
SILLOIN, KUN SE ON
TARPEELLISTA.
ESIMERKIKSI SILLOIN
KUN TARVITAVA
INFORMAATIO EI VÄLITY
KUVASTA, TAI HALUAT
MUKAAN KERTOJAN ÄÄNEN.

Olimme
vaeltaneet
päiväkausia,
mutta asutusta
ei vielääkään
näkynyt.

EN JAKSA
ENÄÄ!!

ÄLÄ KÄYTTÄ TEKSTIÄ SILLOIN
KUN VOIT KERTOA SEN
KUVIN. VÄLTÄ ASIOIDEN
TURHAA SELITTÄMISTÄ.

SE ON JO
LUKIJANKIN
ALIARVIOIMISTA!

YHTÄKKIÄ RISTO
KOMPASTUU OKSAAN...

RISTO
KOMPASTUI!

VOI EI, KOMPASTUIN
OKSAAN!

(TUO ON
OKSA)

TOISINAAN IHMISET TOEI SANOVAT
ITSESTÄÄN SELVIÄ ASIOITA.
TÄLLÖIN EI KUITENKAAN OLE KYSE
TAPAHTUMIEN VARSINAISESTA
SELITTÄMISESTÄ...

AIVAN SAMA,
MUTTA MINÄ JUON
NYT KAHVIA!!

JAMUKISTA
ENKÄ MISTÄÄN
PIKKU-
KUPISTA!!

HEI, RISTO
KOMPASTUI!

LUULEN, ETTÄ
KÄVI PAKASTI!

AI AI
AI

MARTTI KAATOI VIHAISENA
KAHVIA MUKIIN.

JAMINÄ EN
KAIPAA
MITÄÄN
SELITYS-
TEKSTEJÄ!!

RISTO MAKAA MAASSA
KOMPASTUTTUANA OKSAAN.

AI AI VOI VOI
KOMPASTUIN
OKSAAN

RISTO KOMPASTUI
OKSAAN!

OSA SARJAKUVISTA
KÄYTTÄÄ PALJON
TEKSTILAATIKOITA.

AINA KYSE EI OLE TARPEESTA
VÄÄNTÄÄ KAIKKI RAUTA-
LANGASTA, TAI SIITÄ, ETTEI
LUOTETTAISI SIIHEN ETTÄ ASIA
KÄY ILMI ITSE KUVASTA...

SE VOI LUODA MYÖS TARINAMAISEN FIILIKSEN. TÄLLÖIN SARJAKUVA ALKAA MUISTUTTAA KUVAKERTOMUSTA.

Ja kun he saapuivat metsän keskelle, he löysivät pienen mökin, jonka pihalla oli puinen strutsi.

PITKÄT TEKSTIPÄTKÄT PITÄÄ KUITENKIN JÄTTÄÄ KIRJALLISUUDELLE.

LIIKA TEKSTI RIKKOO TASAPAINON JA HAITTAA LUETTAVUUTTA.

KUVIEN JA TEKSTIN TASAPAINO ON TÄRKEÄ. VAIKKA PUHDASTA TEKSTIÄ EI OLEKAAN HANKALA LUKEA ...

SILLOIN OLI KAUNIS PÄIVÄ KUN HERRA ANDERSSON SAAPUI KAUPUNKIIN. MINÄ MUISTAN, ETTÄ HÄNELLÄ OLI PÄÄLLÄÄN RUSKEA PUKU JA PÄÄSSÄ KNALLI. JA HÄNELLÄ OLI MUKANA PIENI VALKOINEN TERRIERI. KYLLÄ, SE OLI SUURI PÄIVÄ. LÄHES YHTÄ SUURI KUIN SE PÄIVÄ KUN NEWTONIN PÄÄHÄN TIPPUI OMENA. OIKOONKIN, ETTÄ SE JUTTU ON TODENNÄKÖISESTI KEKSITYY. MUUTEN SAKSANPÄHEINÄT OVAT HASSUJA. NE NÄYTTÄVÄT AIVOILTA JA OVAT AIVORUOKAA! SE EI LIITY TUOHON EDELLISEEN YHTÄÄN MITENKÄÄN, MUTTA YRITÄN KEKSIÄ JOTAIN SANDOTTAVAA. MYÖS HERRA ANDERSSON PITÄÄ KOVASTI PÄHEINÖISTÄ. JA HÄNTÄ ÄRSYTTÄVÄT KVANTTIHIUKKASOT, SILLÄ NE TEKEVÄT KAIKKEA ARKIJÄRJEN VASTAISTA. HERRA ANDERSSONKIN HALUAI OLLA KAHDESSA PAIKASSA YHTÄ AIKAA. HÄN ON KATEELLINEN HIUKKASILLE. NO NIIN, JAKSOITKO LUKEA TÄNNE ASTI? JOS ET, TÄÄLLÄ EI OLE MITÄÄN TÄRKEÄÄ.

SARJAKUVASSA YESIKIN LIIAN PITKÄ PUHEKUPLA AIHEUTTAA HELPOSTI "EN JAKSA LUKEA" -REAKTION.

AJATTELE VAIKKA ELOKUVAA,
JOSSA NÄYTETTÄISIIN YHTÄ
KUVAA, JOSSA JOKU PUHUU
TAUKOAMATTA KYMMENEN
MINUUTTA ...

SIKSI TEKSTIÄ
KANNATTAA
TARPEEN MUKAAN
TIIVISTÄÄ.

JA JAKAA
USEAMPAAN
PUHEKUPLAAN.

PITKÄKIN
TEKSTI ON SILLOIN
HELPOMPI LUKEA.

ÄLÄ MYÖS-
KÄÄN TA-
VUTA TUR-
HAAN, JOS
VOIT VÄLT-
TÄÄ SEN.

ÄLÄ PIIRRÄ
PELKKIÄ PUHUVIA
PÄITÄ.

ON MUITAKIN
TAPOJA RYTHITTÄÄ
TARINAA ...

... NIIN ETTÄ
PUHEKUPLAT
JAKAUTUVAT
NÄTISTI...

... EIKÄ TEKSTIÄ OLE
YHDESSÄ RUUDUSSA TAI
PUHEKUPLASSA LIIKAA.

PUHUVAT PÄÄT OVAT
LIIKAKÄYTTÄYTYINÄ ...
NO, LIIKAA ...

... VAIKKA NE
OVATKIN NOPEA
JA HELPONTUNTUINEN
RATKAISU.

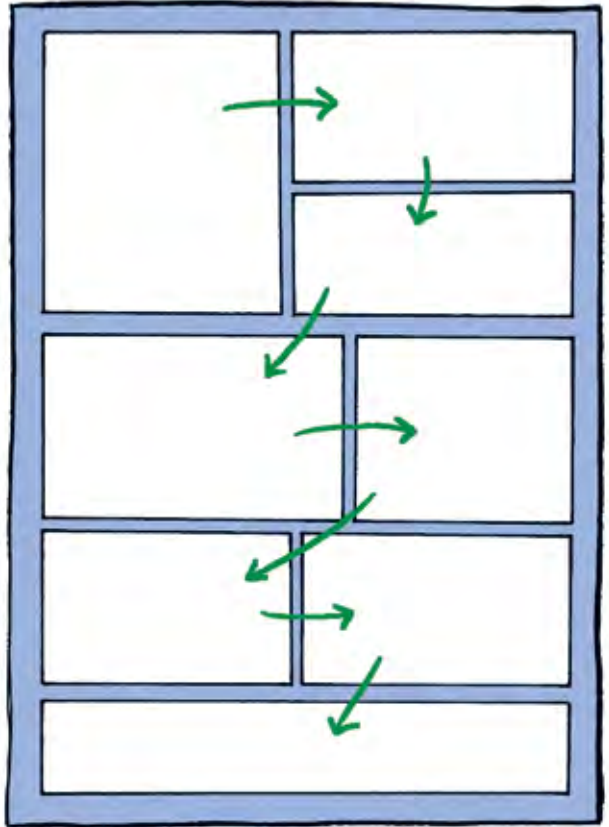

RUUTUJA SOMMITELLESSA ON TÄRKEÄÄ MUISTAA HYVÄ LUETTAVUUS.

LUKUSUUNTA
MENE VASEMMALTA OIKEALLE JA YLHÄÄLTÄ ALAS.
(JAPANISSA TIETENKIN PÄIN VASTAIN.)

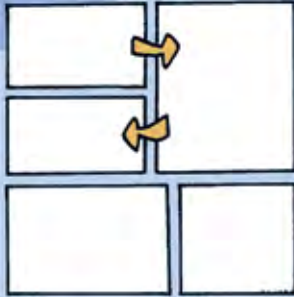
HYVÄ SOMMITELU OHJAA SILMÄÄ. LUKIJAN EI PIDÄ JOUTUA MIETTIMÄÄN MIKÄ RUUTU TULEE SEURAAVAKSI.

ALKAA OLLA TAAS LIIKAA TEKSTIÄ....

JOSKUS NÄKEE OUTOJA
SOMMITTELUJA, JOITA ON
SELVENNETTY NUOLLILLA.

TAVALLAAN TÄMÄ ON LOOGINEN,
MUTA PAKOTTAA LUKIJAN PALAAMAAN
TAKAISIN "VÄÄRÄÄN" SUUNTAAN.

JOTKUT SUOSITTELEVAT
ETTÄ ISO RUUTU + 2 PIENTÄ
-KOMBINAATIO PITÄISI AINA
ASETELLA NÄIN PÄIN:

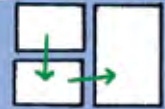

EI SIIS NÄIN.

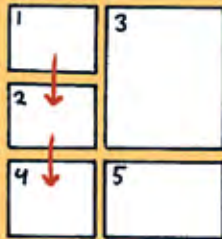
SELVENTÄVIÄ
NUOLIA EI PITÄISI
TARVITA, JOS
NOUDATAT
LUKUSUUNTA.

LUKUSUUNNAN
MUKAAN TÄSSÄKÄÄN
EI PITÄISI OLLA
ONGELMAA.

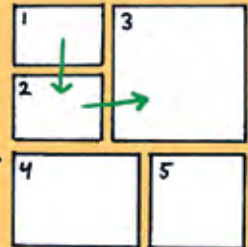

KANNATTAA
MYÖS VÄLTÄÄ
TÄLLAISIA:

SAMAN LEVYINEN
4. RUUTU OHJAA
SILMÄN HELPPOSTI
VÄÄRÄÄN
SUUNTAAN.

ONGELMA
RATKEAA
PIDENTÄMÄLLÄ
(TAI LYHENTÄMÄLLÄ)
NELJÄTTÄ
RUUTUA.

NOIN YLEISESTI
OTTAEN ON HYVÄ,
JOS RUUDUT EIVÄT
OLE AIVAN SAMOILLA
KOHDILLA SILLOIN
KUN RUUTUJEN
KOOT VAIHTELEVAT.

PIENIKIN ERO
RIITTÄÄ

JOKA SIVULLA
SAMANLAISET,
TASAISET
RUUTUJAOT
OVAT
LUONNOLLISESTI
ERI ASIA.

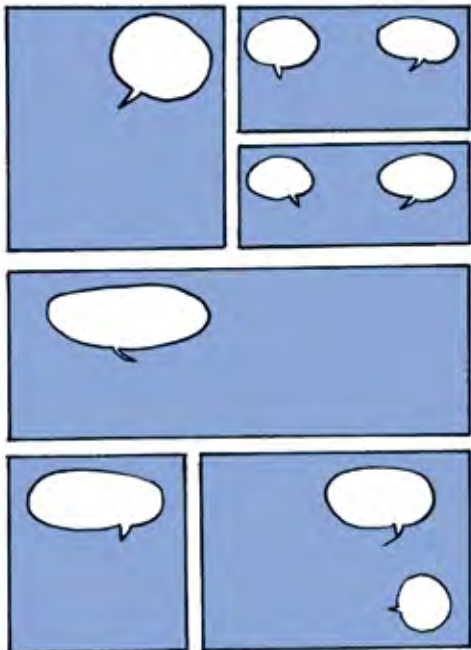

PAHIMILLAAN
SEKAVA RUUTUJAKO
TEKEE SARJAKUVASTA
MAHDOTTOMAN LUKEA.

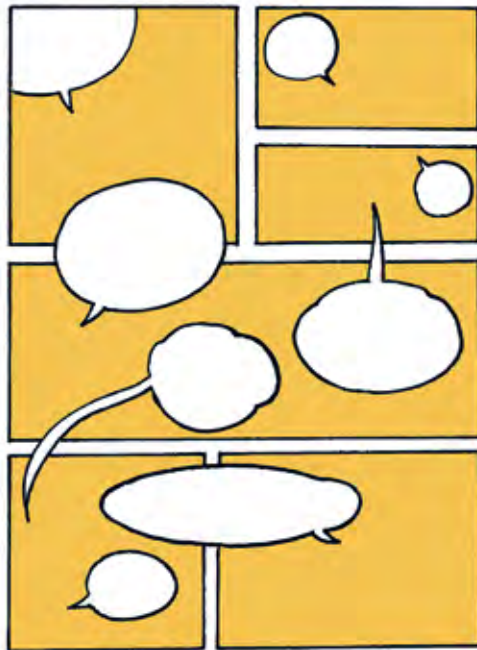
MIKÄ RUUTU TULEE
SEURAAVAKSI ??

MYÖS PUHEKUPLISSA
PITÄÄ HUOMIOIDA
LUKUSUUNTA.

MUUTEN SILMÄ HYPPÄÄ
HELPOSTI VÄÄRÄÄN PAIKKAAN.

VANHOISSA SARJAKUVISSA
PUHEKUPLAT OVAT JOSKUS
PÄITTÄIN. SARJAKUVAKERRONTA
OLI VASTA KEHITTEILLÄ.

KIITOS,
MIELELLÄNI!

TULISITKO
KAHVILLE?

JÄRJESTYSTÄ VOI TARKOITUKSELLA
SEKOITTAA, JOS HALUAA TUODA
KUVAAAN KAAOSTA - ESIMERKIKSI
KUN HAHMOT PUHUVAT
TOISTENSA PÄALLE.

KUITENKIN ON
TÄYSIN LUVALLISTA
RIKkoa RUUTWEN
RAJOJA, KUNHAN SE
EI NÄYTÄ SEKAVALTA.

SE ON YKSI
SARJAKUVAN
TEHOKEINOISTA.

MUTTA ON TÄRKEÄÄ TIETÄÄ
MITEN SE TEHDÄÄN, TAI
PÄÄDYME TAAS LUKUKELVOT-
TUMAAN SARJAKUVAAN.

JA VÄLTÄ
TUOLLAISIA.
SUUNNITTELE
RUUTUJAKO.

TAI HYPÄTÄ NOPEASTI
ETEENPÄIN...

80 VUOTTA
MYÖHEMMIN...

KIÄH
KIÄH!

...TAI SIIRTÄÄ TAPAHTUMAT
JONNEKIN MUUALLE.

SAMAAN AIKAAN
JOSSAIN MUUALLA..

KUVAKULMIA VOI
VAIHDELLA.

OIKEIN VALITTU KUVAKULMA
ANTAA KOHTAUKSELLE
LISÄÄ TEHOA.

ERILAISET RUUDUTKIN
TUKEVAT TARINAA.

SIVUN LAITAA
ASTI JATKUVAT
RUUDUT TUOVAT
ILLUUSION SIITÄ, ETTÄ
KUVA JATKUU RUUDUN
REUNOJEN YLI. (BLEED)
SE SOPII ERITYISESTI
MAISEMAKUVIIN.

KORKEA RUUTU ON
LEVOTON. SITÄ VOI
KÄYTTÄÄ HYÖDYKSI
ESIMERKIKSI
NÄIN.

MONTA PIENTÄ
RUUTUA LUOVAT
MIELIKUVAN
PITEMMÄSTÄ
AJANJAKSOSTA.

...KUTEN JO
TODETTIIN.

LEVEÄ RUUTU ON RAUHALLINEN,
JA SIINÄKIN TUNTUU KULUVAN
PITEMMÄN AIKAA.

JA SITÄ VOI
SILTÄ KÄYTTÄÄ
VAUHDISSA.

Sarjakuvakerronnan symboleista

NE SYMBOLIT, JOITA
TOTTUMATTOMAN LUKIJAN
ON JOSKUS VAIKEA TULKITA ...

SARJAKUVALLA ON
MONIA VAKIINTUNEITA
SYMBOLIITA, JOTKA
KUVAAVAT TIETTYJÄ ASIOITA.
NE VAIKTELEVAT HIEMAN
AJAN, KULTTUURIN JA
'GENREN MUKAAN.

Om
Mu

ESIMERKIKSI OLOJA JA
TUNTEITA KUVATAAN
LISÄÄMÄLLÄ KAIKENLAISIA
YLIMÄÄRÄISIÄ VIIVOJA
JA HÄKKYRÖITÄ.

SYMBOLEISTA ON PALJON HYÖTYÄ, MUTTA KANNATTA A MUISTAA, ETTÄ ON MONTA TAPAA KUVATA SAMA ASIA.

TÄMÄ SOPII HUUMORISARJAAN...

... MUTTA SOPISIKO TÄMÄ SINUN TARINAASI PAREMMIN?

KIROILU ON PERINTEISESTI SENSUROITU USEIN SYMBOLIEN ALLE.

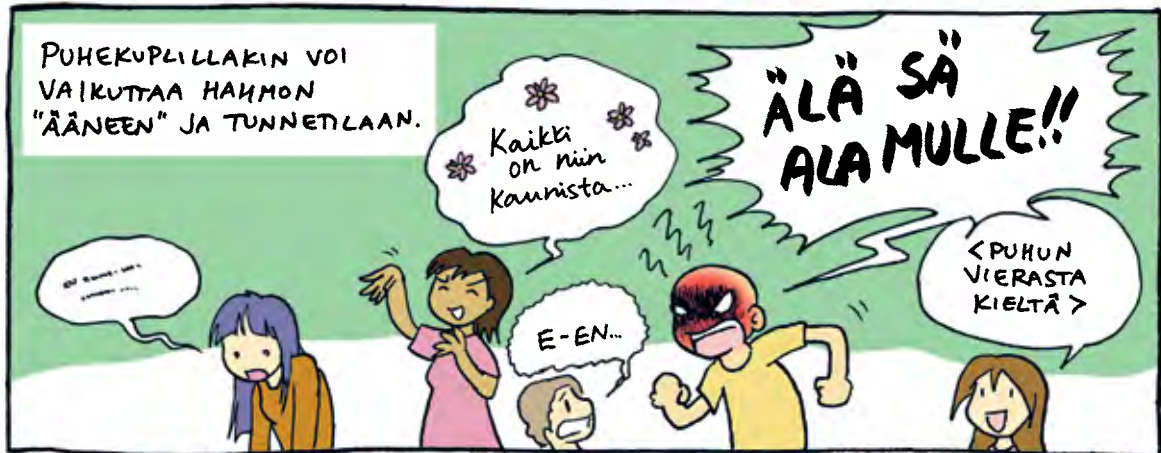
VOI MYÖS AJATELLA, ETTÄ ON TEHOKKAAMPAA JOS SITÄ EI NÄYTETÄ. LUKIJALLE TULEE MIE- KUKA JOSTAIN MAHDOLLI- SIMMAN KAMALASTA.

VÄHÄN KUIN SILLOIN KUN TUNTEMATTOMAN UHAN KUVITTELEE MIELESSÄÄN PAHIMMAKSI MAHDOLLISEKSI.

PUHEKUPILLAKIN VOI VAIKUTTAA HAHMON "ÄÄNEEN" JA TUNNETILAAN.

TYYLIN VALINTA

SARJAKUVAA
KEHITELLESSÄ
KANNATTAA MIETIÄ
SITÄKIN, MILLAINEN
TYYLI SOPII SIIHEN
PARHAITEN.

JA EN TARKOITA TÄSSÄ
(PELKÄSTÄÄN) PIIRROSTYYLIÄ,
VAAN ULKONÄKÖVALINTOJA.

SELITÄS
TARKEMMIN.

SIIS... SARJAKUVAN
TYYLI JA PIIRTÄJÄN
KÄSIALA OVAT
NÄHDÄKSENI ERI
ASIOITA ...

SARJAKUVAN
KOKO ILME VOI
MUUTUA VÄLINE-
VALINNOILLA TAI
GRAAFISELLA
ILMEELLÄ ...

OMASTA KÄSIALASTAAN
ON VAIKEA PÄÄSTÄ EROON,
MUTTA TYyliÄ VOI AINA MUOKATA
SOPIVAMMAKSI.

OLETKO NYT IHAN
VARMA?

TARKOITAN
SIIS SITÄ, ETTÄ
TEKOTAPAA VOI
MUUTTA
TARINAAN
SOPIVAKSI.

SE EI
AINA
TARKOITA
SITÄ, ETTÄ
PITÄISI
OPETELLA
UUSI TYYLI
PIIRTÄÄ.

TYYLI JA TYILI.

EN KEKSINYT,
MIKSI MUUKSIKAAN
KUTSUISIN SITÄ...
...NIITÄ.

SARJAKUVAN ULKOINEN ILME
VAIKUTTAA SIIHEN, MILLAINEN
LUKUKOKEMUS ON.

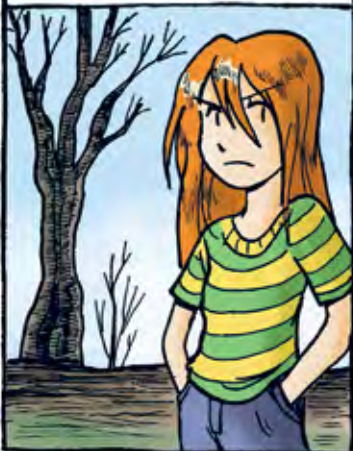

TÄMÄ OPAS
ESIMERKIKSI
ON PIIRRETTY
TÄLLAISILLA
YKSINKERTAISILLA
TYYLILLÄ, KOSKA
TÄMÄN EI TARVITSE
OLLA MUUTA.

JOSKUS KARKEA TYILI
TUKEE PAREMMIN
TARINAA.

SAMA TARINA
TOISELLA TYYLILLÄ
LUO TOISEN FILIKSEN.

JOSKUS SÖPÖ TYILI
YHDISTETTYNÄ
KARKEAAN TARINAAN
TOIMII TEHOKEINONA.

JOS TARINA ON
SYNKKÄ, SIIHEN
VOI LISÄTÄ MUSTIA
PINTOJA JA ANKEAA
TUNNELMAA.

GRAAFINEN ILME SUUNNITTELLAAN SEN MUKAAN, MIKÄ VAIKUTELMA HALUTAAN ANTTAA.

VÄREJÄ JA TUNNELMIA VOI MUUTELLA KOHTAUSTEN MUKAAN, MUTTA KUITENKIN NIIN, ETTÄ SARJAN TYYLI PYSYY YHTENÄISENÄ.

SITÄ KÄYTETÄÄN PALJON MYÖS ELOKUVISSA.

SEKÄÄN EI KUITENKAAN OLE EHDOTON SÄÄNTÖ.

TAITEESSA EI OLE SÄÄNTÖJÄ!!

TOISINAAN JOKIN KOHTAUS VOIDAAN TOTEUTTAA TÄYSIN ERI TYYLILLÄ KUIN MUU TARINA.

ESIMERKIKSI UNI TAI TAKAUMA.

NIIN, MONISSA ANIMAATIOISSAKIN ALKUTUNNUS ON IHAN ERI MAAILMASTA KUIN MUU VISUAALINEN ILME.

PITÄÄ KUITENKIN TIETÄÄ MILLOIN JA MITEN TYYLIN MUUTOKSIA KANNATTAA KÄYTTÄÄ.

JOS TYYLI MUUTUU YHTÄKKÄÄ TÄYSIN ILMAN SYYTÄ, SE VAIN HÄMÄÄ LUKIJAA.

MUSTAVALKOSARJAKUVASSA
ON VÄRISARJAKUVAA
VAIKEAMPI PELATA
TUNNELMILLA.

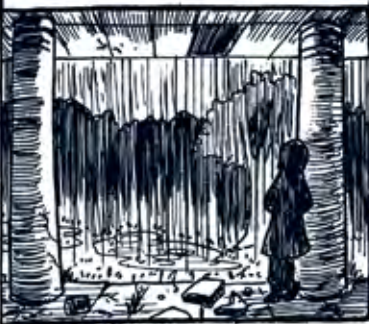
MUTTA SIIHEN
ON SILTÄ MONTA
KEINOÄ.

ESIMERKIKSI MAINITTU MUSTAN
KÄYTTÖ JA VARJOSTUKSET.

TAUSTAT JA SÄÄTILAT.

KUVAKULMAT.

JA ITSE PIIRROS-
TYYLI.

VALITSE TARINAAN
SOPIVA ILME. JA MUISTA,
ETTÄ RISTRIITA TARINAN
JA TYYLIN VÄLILLÄ VOI
TOISINAAN TOINIA
TEHOKEINONÄ.

TEEMME
PIRTEÄÄ
SARJAA
PIKKU-
TYTÖILLE.

...MUTTA JOSKUS SÄVY OULSI
VOITU VALITA TOISIN.

HAHMOT

EN OLLUT AIVAN
VARMA, KANNATAISIKO
KÄSIKIRJOITUS KÄSITELÄ
ENNEN HAHMOJA...

MUTTA YLEENSÄ
IHMISSILLÄ ON
KUITENKIN OMIA
HAHMOJA ENNEN
KUIN HE TEKEVÄT
NIISTÄ TARINOITA.

HYVÄ HAHMO ON TÄRKEÄ!

KYLLÄ.

HYVÄ HAHMO ALKAA
ELÄÄ OMAA
ELÄMÄÄNSÄ, SEKÄ
LUKIJOIDEN ETTÄ
TEKIJÄN ITSENSÄ
PÄÄSSÄ.

SIIHEN VOI KIINTYÄ,
JA SE TUNTUU
OIKEALTA
HENKILILTÄ.

SIIS SE ON
SARJISHAHMO!

ET SÄ TAPAA
SITÄ IKINÄ!

NO SEN SINUN
FANITAMASI ROKKI-
TÄHDEN LAVAPERSOON-
NA ON YHTÄ
TODELLINEN!

HAHMOA, JOTA EI TUNNE,
EI VOI KÄSITELLÄ
USKOTTAVASTI. TÄMÄ PÄTEE
SEKÄ OMIIN ETTÄ MUIDEN
LUOMIIN HAHMOIHIN.

KUKA SINÄ
OLET?

EIKÖ SINUN
KAHDEKSAN
VUODEN JÄLKEEN
OLISI JO AIKA
TIETÄÄ?

AJATELLAANPA
VAIKKA JOTAIN HAHMOA,
JONKA KAIKKI VARMASTI
TIETÄVÄT... AKU ANKKA.

OKEI, EN OSAA
PIIRTÄÄ AKU
ANKKAA...

HAHMO
ON HYVIN
KARRIKOITU, JA
VAIKKA SE ON
HIEMAN MUUTTUNUT
VUOSIEN SAATOSSA,
KAIKKI OSAAVAT
VASTATA KYSYMYKSEEN
"MILLAINEN HENKILÖ
ON AKU ANKKA?"

MINKÄ
AIKAKAUDEN
AKU?

HAHMON EI TIETENKÄÄN
TARVIKSE OLLA KARRIKOITU,
HELPOSTI TUOTTEISTETTAVA
TAI UUDELEEN KÄYTETTÄVÄ
OLLAKSEEN TOIMIVA HAHMO
SIINÄ SARJAKUVASSA,
JOSSE SE ESIINTYY.

TORPASSA ASUI UKKO...

JOSKUS HAHMOJA PITÄÄ
MIETTÄÄ JA SUUNNITELLA
ENNEN KUIN NE ALKAVAT
ELÄÄ.

JOSKUS TAAS NE PUTKAHTAVAT
ESIIN KUIN TYHJÄSTÄ.

TEKIJÄSTÄ VOI JOPA TUNTUA, ETTÄ
HAHMO KIRJOITTAÄ ITSE ITSENSÄ
ILHAN, ETTÄ SIIHEN TARVITSEE
VAIKUTTAA TIETOISESTI.

HAHMON RAKENNUKSEEN
ON KUITENKIN OLEMASSA
KIKKOJA, JA ON ASIOITA,
JOTKA ON HYVÄ HUOMIOIDA.

TOKI RIIPPUU TILANTEESTA,
KUINKA SYVÄLLISESTI
RAKENNETTU HAHMON
TARVITSEE OLLA.

JOKAISTA TAUSTALLA
HEILUVAA YHDEN REPLIIKIN
HAHMOA EI TARVITSE
MIETTÄ YHTÄ SYVÄLLISESTI
KUIN KESKEISEMPIÄ HAHMOJA.

JOSKUS KÄY KYLLÄ NIINKIN, ETTÄ
PIENI SIVUHAHMO ALKAA ELÄÄ.

HAHMOA SUUNNITELLESSA
VOI MIETTÄ SEN
LUONNETTA ...

MUISTA, ETTÄ IHMISET
OVAT JOSKUS EPÄLOOGISIA
JA SAATTAVAT MUUTTA
MIELIPITEITÄÄN
VANHETESSAAN.

JOTKUT OVAT
AKU ANKKOINA
IKUISESTI, TOISET
MUUTTUVAJAT JA/TAI
VANHENEVAJAT

KYLLÄ AKUKIN
VOI KOKEE KEHITYSTÄ
YHDEN TARINAN
AIKANA. MUTTA
SEURAAVAN ALUSSA
ON PALATTU TAAS
ALKUASETELMAAN.

MUTTA TAVOITTEEN EITARVITSE OLLA MITÄÄN SUURTA. SE VOI LIITTYÄ VAIN YHTEEN EPISODIIN HAHMON ELÄMÄSSÄ.

SEURAAVASSA TARINASSA SAMALLA HAHMOLLA ON JO UUSI TAVOITE.

SEN LISÄKSI, ETTÄ HAHMON PITÄÄ HALUTA JOTAIN, SILLÄ PITÄÄ OLLA MYÖS HEIKKOUSIA.

AKU ANKKA ON LIIAN ÄKKIPIKAINEN JA EPÄONNISTUU USEIN.

AKILLEEN KANTAPÄÄ OLI HÄNEN AKILLEEN KANTAPÄÄNSÄ.

TERÄSMIES EI KESTÄ KRYPTONIITTA.

KAPTEENI HADDOCK ON KIIVAS JA KIROILEE

...TAI HAHMO VOI VAIKKA PELÄTÄ JOTAIN.

HEIKKOudet JA TAVOITTEET TEKEVÄT HAHMOSTA INHIMILLISEN.

SEN LISÄKSI, ETTÄ LIIAN
TÄYDELLINEN HAAMO ON
HAJUTON JA MAUTON, SITÄ
KOHTAAN ON VAIKEAA
TUNTEA SYMPATIAA.

USEIN ESIMERKIKSI
MIKKI HIIRI KOETAAN
ÄRSYTTÄVÄKSI JA
AKU ANKASTA
TYKÄTÄÄN.

JOSKUS TIETENKIN
VOIT TARVITA
HAAMOJA,
JOTKA OVAT
"TÄYDELLISIÄ"...

MUTTA
MAAILMASTA
EI OIKEASTI
LÖYDY HENKILÖÄ,
JOLLA EI OLSI
HEIKKOUSIA.

VARSINKIN KESKEISTEN
JA SAMAISTUTTAVIEN
HAAMOJEN KOHDALLA
TÄYDELLISYYTTÄ
KANNATTAA VÄLTTÄÄ.

HEIKKOUEDET EIVÄT
KUITENKAAN TARKOITA
SITÄ, ETTÄ HAAMON
PITÄISI OLLA HANKALA
LUONNE TAI EPÄONNISTUA
AINA.

KUTEN AKU
ANKKA.

RIITTÄÄ
JO SIITÄ
AKU
ANKASTA.

HAAMO VOI OLLA HYVÄ IHMINEN
(TAI ELÄIN TAI KÄÄPIÖ TAI PEKKO)
JA SILLÄ VOI SILTI OLLA
HEIKKOUSIA.

PIIP
PIIP

lallallaa!

HAHMON HEIKKO KOHTA VOI OLLA JUURI SE, MIKÄ VIE JUONTA ETEENPÄIN ASETTAEN MÄNELLE ESTEITÄ.

...EI ANTAGONISTI ELI VASTAVIIVA, JOSTA PUHUMME KÄSIKIRJOITTAISEN YHTEYDESSÄ.

INHIMILLISET HAHMOT JA REALISTINEN IHNISKUVAUS OVAT KUITENKIN YLLÄTTÄVÄN UUSI JUTTU.

JOTKUT VOIVAT JOPA SUUTUA JOS PÄÄHENKILÖ ON EPÄTÄYDELLINEN ANTISANKARI.

ENNEN TARINOISSA OLIVAT VALLALLA ARKKITYYPIT, JOILLA EI OLLUT MITÄÄN MAINITTAVAA INHIMILLISYYTÄ - VAIN ROOLI TARINASSA JA JOKIN YKSIULOTTEINEN LUONTEENPIIRRE.

SELLAINENKIN HAHMO
VOI TOKI TOIMIA... HISTORIA
ON TÄYNNÄ RAKASTETTUJA
HAHMOJA, JOTKA OVAT HYVIN
YKSIULOTTEISIA.

MONASTI KYSYMYKSEEN
HAHMOJEN LUONTEESTA EI VOI
VASTATA KUIN PARILLA SANALLA:
"OIKEAMIELINEN"... "PAHA"...
"TRAAGINEN HAHMO"...

JOS HALUAT LUODA
HENKILÖN, HAHMOLLA PITÄÄ
OLLA PERSOONALLISUUS.

EIKÄ SEN MINÄ
TARVIKSE OLLA
MUKAVA OLLAK-
SEEN HYVÄ TAI
MIELENKIINTOINEN.

JA SITTEN
HAHMON
PIIRTÄMISESTÄ...

MILTÄ HAHMO
NÄYTÄÄ?
MINKÄ IKÄINEN
SE ON?

MILLAISIA TAPOJA
SILLÄ ON? MILLAISTA
ELEKIELTÄ SE KÄYTTÄÄ?

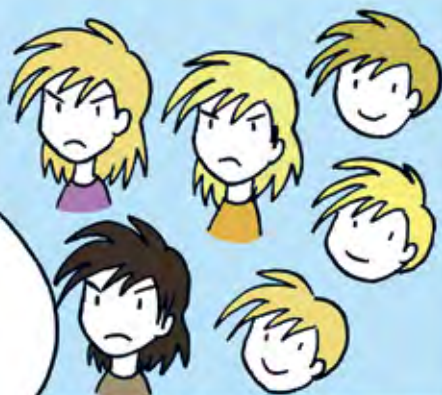

YLEINEN ONGELMA
ON, ETTÄ KAIKISTA
HAHMOISTA TULEE
SAMANNÄKÖISIÄ.

OLEN ITSEKIN
SYYLLISTYNYT
SIIHEN...

OLI HELPOMPAA
KÄYTTÄÄ SAMAA
SUUNNITTELUA
UUDESTAAN JA
UUDESTAAN... "KUN EI
NIITÄ EDELLISIÄ OLE
KUKAAN LUKENUT!"

TOKI PIIRTÄMISEEN
TULEE PAKOSTIKIN
RUTINEJA, JOTKA
KUUUVAT PIIRROS-
TYÖLIIN...

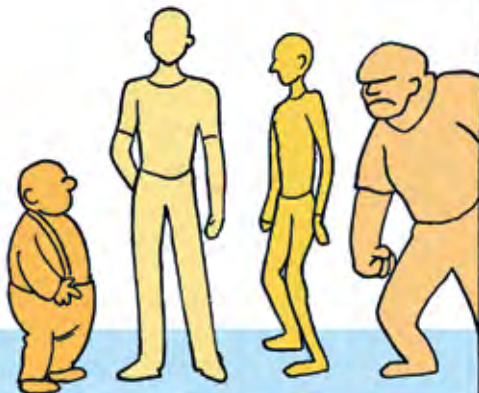
MUTTA JOS PIIRRÄT KAIKILLE
HAHMOILLE SAMAT KASVOT, ON SYYTÄ
KIINNITTÄÄ ASIAAN HUORIOITA.

ÄLÄ PIIRRÄ JOKAISELLE
HAHMOILLE SAMAA KASVOJEN
JA LEUAN MUOTOA, SAMOJA
SILMIÄ TAI NENÄÄ... ÄLÄKÄ
TEE KAIKISTA HAHMOISTA
KAUNIITA.

ÄLÄ ANNA
KAIKILLE
SAMAA
RUUMIIN-
RAKENNETTA
TAI PITUUTTA.

SILMÄT OVAT TÄRKEÄT.
LUKIJAN KATSE
KIINNITTYY ENSIKSI
SILMIIN JA KASVOJEN
ALUEELLE.

YKSINKER-
TAMSETKIN
SILMÄT
VOIVAT
OLLA
ILMEIKKÄÄT.

MIETI, MITÄ VAATEUS
KERTOO HAHMOSTA.

KUTEN MONESSA
MUUSSAKIN ASIASSA,
MALLIPIIRUSTUKSESTA
ON APUA MYÖS
HAHMOSUUNNITELUSSA.

HAHMON ON MYÖS
SYYTÄ PYSYÄ SAMAN
NÄKÖISENÄ, SE EI SAA
SEKOITTA MUIHIN
HAHMOIHIN.

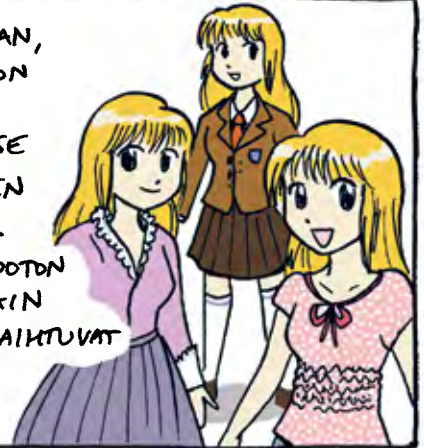
EI TIETENKÄÄN HAITTAA,
JOS PIIRROKSISSA ON
PIENTÄ VAIHTELUA...
KUNHAN HAHMO PYSYY
TUNNISTETTAVANA.

TAHTO SANOA, ETTEI
JOKAISEN VIIVAN
TARVITSE OLLA
MILLILLEEN OIKEIN.

TUNNISTAMISTA AUTTAVAT
ULKOISET TUNTOMERKIT
KUTEN HIUKSET, SILMÄCASIT,
PARRAT JA VIIKSET, KASVON-
PIIRTEET SEKÄ VAATTEET.

JOSKUS SANOTAAN,
ETTEIVÄT HAHMON
VAATTEET SAISI
MUUTUA, SILLÄ SE
VAIKEUTTAA SEN
TUNNISTAMISTA.
TÄMÄ EI OLE EMDOTON
SÄÄNTÖ - JOISSAIN
SARJAKUVISSA VAIHTUVAT
VAATTEET OVAT
SE JUTTU.

JOS TYYLI ON HYVIN
YKSINKERTAINEN,
VOI OLLA SYYTÄ OLLA
VAIHTAMATTA HAHMOJEN
VAATTEITA, ELLEI SILLE
OLE HYVÄÄ PERUSTETTA.

JOISSAIN TYYLEISSÄ
ON JOKIN PERUSMUOTO,
JOSTA SUURI OSA HAHMOISTA
VARIOIDAAN.

(KATSO
AKU ANKKA)

MUTTA SAMASTA
MUOTISTA VEISTÄMINEN
SOPII VAIN JOIKIHINKIN
TAPAUKSIIN!

PIIRRÄ HAHMOJASI
NIIN SAAT SIIHEN
RUTINIIN.

ÄLÄ HUOLI JOS HAHMO
KEHITTYY SARJAKUVAN
AIKANA... SE ON IHAN
YLEISTÄ.

(VOIT TIETTY
MINIMOIDA
TÄMÄN PIIRTÄ-
MÄLLÄ SITÄ
PALJON ENNEN
VARSINAISTA
ALOITTAJASTA.)

HAHMONRAKENNUKSESSA VOI KÄYTTÄÄ APUNA KYSYMYSLISTOJA. NIITÄ VOI TEHDÄ ITSE TAI ETSIÄ VALMIINA.

(Älä panikoi, jos et keksi/teedä jokoiseen kysymykseen vastausta)

- HAHMON NIMI? LEMPINIMIÄ?
- IKÄ?
- SUKUPUOLI?
- ONKO HAHMO IHMINEN, ELÄIN VAI MIKÄ?
- ULKONÄKÖ? PITUUS, RUUMIINRAKENNE, HIUSTEN/TURKIN VÄRI? SILMIEN VÄRI?
- ERITYISIÄ TUNTOMERKKEJÄ? (PARTA, SILMÄLASIT, ARVET YM)
- MILLAISIA VAATTEITA HÄN KÄYTTÄÄ?
- VANHEMMAT JA SISARUKSET?
- MILLAINEN LAPSUUS HÄNELLÄ OLI? MISSÄ HÄN VARTUI?
- MILLAINEN LUONNE HAHMOLLA ON? ONKO HÄN SISÄÄN- VAI ULOSPÄIN SUUNTAUTUNUT?
- HARRASTUKSET?
- MISSÄ HÄN ASUU?
- ENTÄ MISSÄ KÄY TÖISSÄ?
- ONKO HÄNELLÄ PALJON YSTÄVIÄ?
- PARAS YSTÄVÄ?
- PAHIN VIHARIES TAI KILPAILIJA?
- SEURUSTELEEKO HAHMO TAI ONKO HÄN NAIMISSA? ONKO HÄNELLÄ PERHETTÄ?
- ENTÄ LEMMIKKEJÄ?
- MISTÄ HÄN PITÄÄ?
- MITÄ HÄN INHOAA?
- HÄNEN PAHIN PELKONSA?
- MITÄ HÄN TOIVOO TAI TAVOITTELEE?
- MISSÄ HÄN VOI RENTOUTUA?
- MITÄ HÄN TEKEE VAPAA-AIKANAAN?
- MIKÄ ON HÄNEN LEMPIRUOKANSA JA JUOMANSA?
- MISTÄ VUODENAJASTA TAI SÄÄSTÄ HÄN PITÄÄ ENITEN/INHOAA?

KAIKKEA EI TIETENKÄÄN TARVITSE LAITTAA VALMIISEEN SARJAKUVAAN. TÄMÄ ON VAIN TYÖKALU, JONKA AVULLA VOIT TUTUSTUA HAKMOOSI JA KEHITTÄÄ SITÄ.

MAAILMAN RAKENTAMINEN

HAHMOJEN LISÄKSI
TARVITAAN LUONNOLLISESTI
MAAILMA, JOSSA NE ASUVAT.

MINNE TARINA SIJOITTUU?
NYKYAIKAAN?

JOHKONKIN TOISEEN AIKAAN TAI PAIKKAAN?
FANTASIAMAAILMAAN? MILLAISEEN?
RINNAKKAISTODELLISUUTEEN?

"IHMISTEN" MAAILMAAN, JOSSA ASUKKAAT
OVAIKIN ELÄIMIÄ? (KUTEN AKU ANEKA)

AKU ANEKA
MAINITTU
TAAS.

KERTOOKO SE KAVERIPIIRISTÄ
KAUPUNGISSA, VAIKO KENTIES
PIENEN SEKATAVARAKAUPAN
ARJESTA?

SEKATAVARAKAUPASTA
FANTASIAMAAILMASSA.
KAVERIPIIRISTÄ
1700-LUVUN
ESPANJASSA.

MATKUSTETAANKO SIINÄ YMPÄRI
MAAILMAA (MIKÄ TIETÄÄ PALJON
TAUSTATYÖTÄ) VAI PYSYTÄÄNKÖ
SINULLE TUTUISSA YMPYRÖISSÄ?

TAVALLISTAKIN
NYKYAIKAA VOI MUOKATA
MIELENKIINTOISEMMAKSI
SUUNNITTELEMALLA NUKAVIA
YMPÄRISTÖJÄ TAI ESINETÄ,
MINA @ TARVITSE MENNÄ
"HARNAIMMAN" LAUTTA.

JA ESIMERKIKSI
FANTASIAMAAILMAN
EI AINA TARVITSE
SIJOITUA KESKIAIKAAN.

IDEOITA JA VIRIKKETTÄ VOI
ETSİÄ INTERNETISTÄ, KIRJOISTA,
TELEVISIOSTA JA OMASTA
YMPÄRISTÖSTÄ.

RIIPPUU SARJAKUVASTA,
KUINKA SYVÄLLESTI
MAAILMA TARVITSEE
RAKENTAA.

RIITTÄVÄTKÖ YKSINKERTAISET
TAUSTAT JA ESINEET?

VAI TARVITSETKO REALISTISEMMAN
JA YKSITYISKOHTAISEMMAN
MAAILMAN KAIKKINE PALASINEEN?

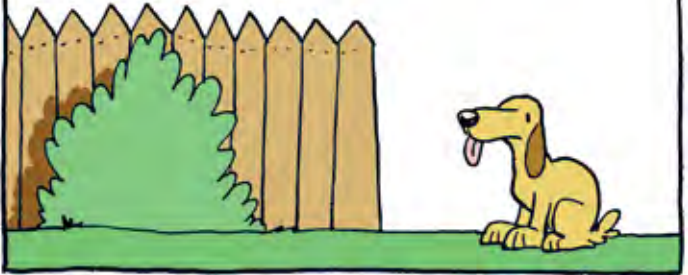
SARJAKUVA VOI KERTOA YHTÄ
LAILLA MAAILMASTA, JOHON SE
SIJODITTUU, KUIN HAHMOISTAKIN.

MONI SANOO, ETTEI
MILLÄÄN JAKSAISI
PIIRTÄÄ "TAUSTOJA"...

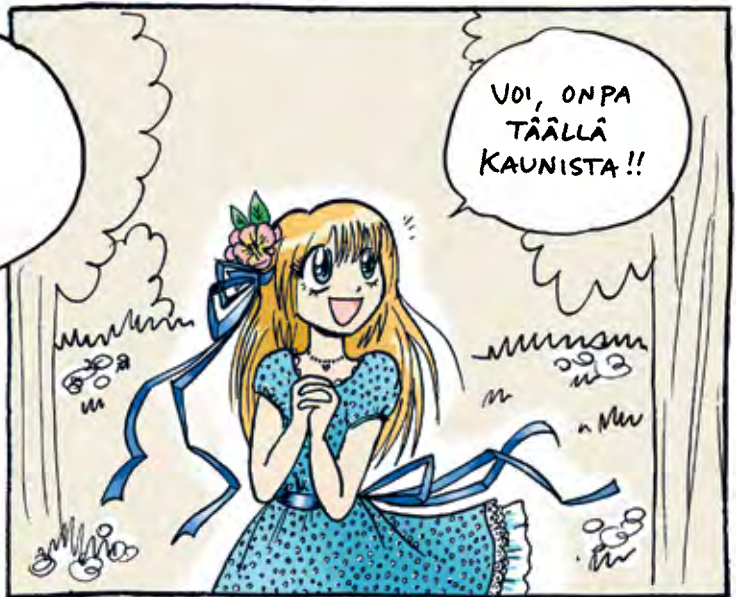
ONKIN AIVAN TOTTA, ETTÄ AINA
YKSITYISKOHTAISIA JA MONIMUTKAISIA
TAUSTOJA EI TARVITA. NE VOIVAT
OLLA HYVIN VIITTEELLISIÄ.

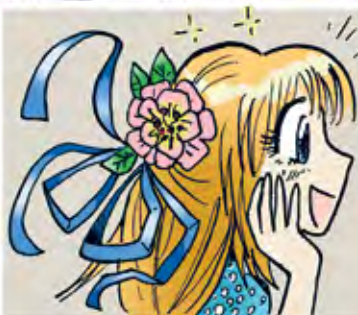
MUTTA AINA TOISINAAN
TÖRMÄÄ TAPAUKSIIN,
JOISTA TAUSTAT OVAT
JÄÄNEET POIS SILLOINKIN,
KUN NIITÄ TARVITTAISIIN...

VOI, ONPA
TÄÄLLÄ
KAUNISTA!!

ONPA TÄMÄKIN
KAUNIS!!

TAUSTAT - ELI
MAAILMA, JOSSA HAHMOT
ELÄVÄT - AUTTAA
LUKIJAA ELÄYTYMÄÄN
TARINAAN.

NE TEKEVÄT
TODENTUNTVISEN,
ELÄVÄN MAAILMAN,
JOKA TUNTUU SILTÄ
KUIN SINNE VOISI
MELKEIN MENNÄ.

NE LUOVAT
TUNNELMAA
JA TUOVAT
KOHTAUKSIIN
TEHOA.

MUTTA TAUSTOIHIN
MENEET TUHOITUMASTI
AIKAA... MIKSI KULUTTAA
KAKSI TUNTIA KUVAAN,
JOTA LUKIJA KATSOO
EHKÄ KAKSI SEKUNTIA?

ONHAN SE
AIKA SAIRASTA.

SIINÄ KAHDESSA
SEKUNTISSA
LUKIJA KUITENKIN
EHTI SISÄISTÄÄ
KUVAN SISÄLLÖN.

JÄ ON OLEMASSA
JOITAKIN TYÖTÄ
HELPOITAVIA
KIKKOJA. JOKAISEEN
RUUTUUN EI TARVITSE
PIIRTÄÄ YKSITYIS-
KOHTAISTA TAUSTAA!

SARJAKUVASSA VOI OLLA MONIMUTKAISEMPIA RUUTUJA, KUN LUKIJALLE HALUTAAN KERTOA, MILTÄ TAPAHTUMAPAIKKA NÄYTTÄÄ.

MUISSA RUUDUISSA TAUSTA VOI OLLA VIITTEELLISEMPI TAI NÄYTTÄÄ VAIN JOITAKIN YKSITYISKOHTA. LUKIJA TIETÄÄ EDELLISTEN RUUTUJEN PERUSTEELLA MILLAISEEN PAIKKAAN TAPAHTUMAT SIJOITTUVAAT, JA LISÄÄ PALASIA JO MUODOSTAMAANSA MIELIKUVAAN.

JA KAIKISSA EI TARVITA TAUSTAA LAINKAAN!

KUVIEN EI EDES TARVITSE OLLA YKSITYISKOHTAISIA JA REALISTISIA ANTAAKSEEN VAIKUTELMAN USKOTTAVASTA, OIKEASTA PAIKASTA.

SE ON SITÄ
TASAPAINOA.

MYÖS ISOISSA RUUDUISSA
KANNATTAA MUISTAA
TASAPAINO. JOKA KOHTAA
EI TARVITSE EIKÄ PIDÄ
PIIRTÄÄ TUKKON.

TUKKONEN,
TASAPAINOTON
KUVA ON HANKALA
HÄMMÖTTÄÄ.

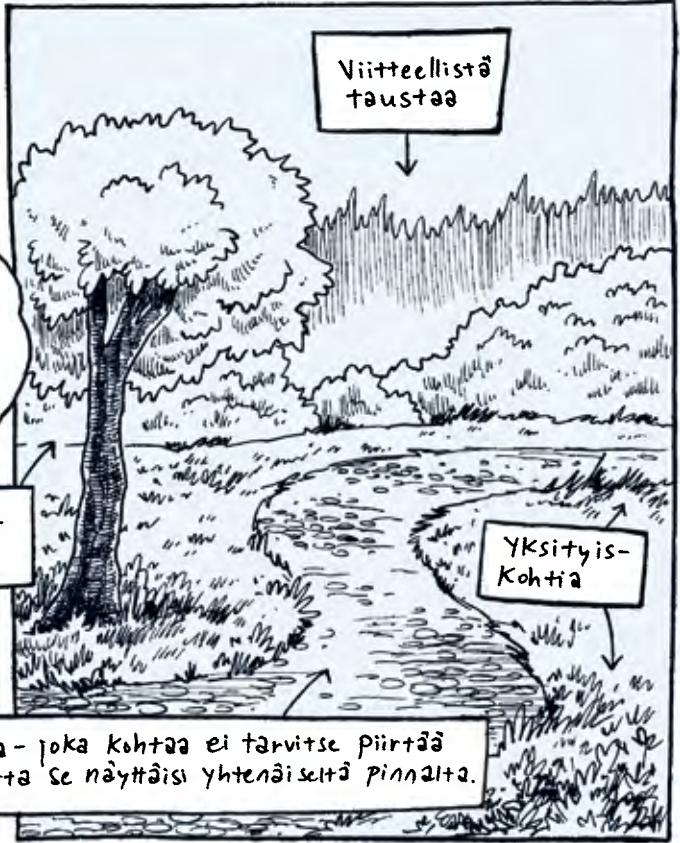

Yksityiskoh-
tainen puu

Yksityis-
kohtia

Tyhjää tilaa - joka kohtaa ei tarvitse piirtää
tukkoon jotta se näyttäisi yhtenäiseltä pinnalta.

Viitteellistä
taustaa

ON MYÖS TOINEN SYY JÄTTÄÄ KAUKANA
OLEVAT KOHTEET HAILAKAMMIKSI:
SYVYYSVAIKUTELMAN LUOMINEN.
LUONNOSSA KAUKANA OLEVAT KOHTEET
OVAT UTUISEMPJA JA SINERTÄVIÄ.

MYÖS VAKUUNTUNEET TAVAT
PIIRTÄÄ ERI ASIAT NOPEUTTAVAT
TYÖTÄ JA AUTAVAT KERTOMAAN
ASIOITA LUKIJALLE.

NIIHIN LIITTYY
VAAROJA.

SUURIA
VAAROJA.

NO, JOSKUS NE RAJOITTAVAT
IHAN HUUMAAMATTAKIN, JA SAAVAT
PIIRTÄJÄN PIIRTÄMÄÄN ASIAT
AINA SAMALLA TAVALLA.

JOS KAIKKI
KUKKASI
NÄYTTÄVÄT
TÄLTÄ ...

... OLISIKO TARINAN
KANNALTA SITTENKIN
PAREMPI, JOS NE
NÄYTTÄISIVÄT TÄLTÄ?

KASVIKIRJA
KÄTEEN TAI ULOS
JA SILMÄT AUKI!

TÄMÄ ON SELVÄSTI
VETÄ. SIINÄ ON
AALTOJA.

MUTTA OLISIKO SITTENKIN
PAREMPI, JOS NE
NÄYTTÄISIVÄT TÄLTÄ?

JA ENTÄ JOS VESI
ONKIN TYYNI?

ILMA- TAI
SAIPPUA KUPLATKAAN
EIVÄT OLE AINA
PYÖREITÄ, EIKÄ
NIIKIN HEIJASTU
AINA IKKUNOITA.

PIDÄ SILMÄT AUKI!
NÄE ÄLÄKÄ VAIN
KATSO!

REFERENSSIKUVIA
VOI, KANNATTAA JA
ON LUVALLISTA
KÄYTTÄÄ.

SILLÄ MITEN
VOISIT PIIRTÄÄ
JOTAIN, JOS
ET EDES TIEDÄ
MILTÄ SE
NÄYTTÄÄ?

JÄ SE ETTÄ TIETÄÄ
MILTÄ JOKIN NÄYTTÄÄ
EI AINA RIITÄ SIIHEN
ETTÄ SEN OSALSI
PIIRTÄÄ.

REFERENSSIKUVIEN KÄYTTÖ
EI TARKOITA SUORAAN KOPIOIMISTA,
VAAN NIISTÄ PIKEMMINKIN
KATSOTAAN MILTÄ ASIAT NÄYTTÄVÄT.

MUTTA VOI TEHDÄ
NÄINKIN: OTAN
VALOKUVIA JA PIIRÄN
RAKENNUKSET LÄPI.
SE SÄÄSTÄÄ AIKAA
JA HELPOTTAA TYÖTÄ,
ERITYISESTI KUN
KYSE ON OIKEISTA
TAPAHTUMA PAIKOISTA!

VARO, ETTEI
SE NÄYTÄ
LIIKAA LÄPI-
PIIRRETYLTÄ.

JOITAKIN ASIOITA ON TURHA
YRITTÄÄ PIIRTÄÄ MALLISTA,
ESIMERKIKSI PILVIÄ.

PITÄÄ PIIRTÄÄ
PILVEN OLEMUS,
JOTTA SE NÄYTTÄISI
PILVELTÄ.

KÄSIKIRJOITTAMINEN

JOS KÄSIKIRJOITUKSEN
TEKEE TOISELLE, SEN
KANSSA TÄYTYY OLLA
HUOLELLISEMPI.

HÄNELLE VOI ANTAA JOKO
TEKSTIMUOTOISEN KÄSIKIRJOITUKSEN
TAI KUVAKÄSIKIRJOITUKSEN*,
MISTÄ KERRON MYÖHEMMIN.

EIKS ME
SOVITTU, ETTET
TUO NÄITÄ ENÄÄ?

*SARJAKUVAN LUONNOS,
RAAKAVERSIO.

AINA KÄSIKIRJOITUSTA
EI TARVITA LAINKAAN.
IMPROVISAATIO-SARJAKUVA
ON OMA LAJINSA.

SE VOI OLLA ESIMERKIKSI
MUISTINPANOJA RANSKALAISILLA
VIIVDILLA, JOIDEN POHJALTA
TEET KUVAKÄSIKIRJOITUKSEN.

MUTTA USEIMMITEN
SE ON HYVÄ OLLA
OLEMASSA, VAIKKA
SARJAKUVA OLSI LYHYT.

OHO, TÄHÄN
VÄLIIN PITÄÄKIN
LISÄTÄ YKSI JUTTU!

KÄSIKIRJOITUS SÄÄSTÄÄ
AIKAA JA VAIVAA.

SE AVTTAA NÄKEMÄÄN
TARINAN KOKONAISUUDESSAAN
ENNEN VARSINAISTA PIIRTÄMISTÄ.
SILLOIN SITÄ ON VIELÄ
HELPPO KORJAILLA.

Synopsis (eli tiivistelmä)

KUN SINULLA ON
TARINA, SINUN
TÄYTYY TIETÄÄ
MISTÄ TARINA
KERTOO. MIKÄ ON
SEN KESKEINEN
IDEA?

SINUN PITÄISI
PYSTYÄ TIIVISTÄMÄÄN
TARINAN KESKEINEN
SISÄLTÖ YHTEEN TAI
PARIIN LAUSEESEEN,
JOTTA TIEDÄT ITSEKIN,
MITÄ OLET TEKEMÄSSÄ.

NO NIIN, SE
SYNOPSISKESTA.

SITTEN ...

VARSINAINEN KÄSIKIRJOITUS

... ELI TARINAN
KEHITTELYSTÄ. VOIT
KIRJOITAA LOPULLISEN
KÄSIKSEN TEKSTINÄ,
TAI TEHDÄ KEVYEMMÄT
MUISTINPANOIT JA
KUVAKÄSIKSEN...

hmm...

VOIT ALOITTA VAIKKA
KIRJOITAMALLA IDEOITA
YLÖS JA LUONNOSTELE-
MALLA KUVIA.

YLEISESTI KÄYTETTY
TARINARUNKO ON
ARISTOTELEEN
DRAAMAN KAARI.

RUNGOISTA ON HELPPO
LÄHTÄÄ LIIKKEELLE,
MUTTA AINA SÄÄNTÖJÄ
EI TARVITSE NOUDATTAA.

KUKA ON TARINAN
PÄÄHENKILÖ (ELI
PROTAGONISTI)?

PÄÄHENKILÖITÄ
VOI OLLA USEITA,
JA SE VOI OLLA JOKIN
MUUKIN KUIN ELÄVÄ
OLENTO, ESIMERKIKSI
PAIKKA TAI ESINE.

JA HAHMOHAN TARVITSI
PÄÄMÄÄRÄN (JOSTA PUHUIMME
JO.) JOTAIN MITÄ SE HALUAA
JA MITÄ KOHTI SE PYRKII.

SEKÄ JONKINLAISEN VASTAVOIMAN,
VASTUSTAJAN TAI KILPAILIJAN
(ANTAGONISTI).

ANTAGONISTIN
EI TARVITSE OLLA
HENKILÖ. SE VOI
OLLA VAIKKA
VAIKEA ELÄMÄN-
TILANNE TAI
KATASTROFI.

TARINASSA ON MYÖS YLEENSÄ
VÄHINTÄÄN YKSI KÄÄNNEKOHTA,
ELI HETKI, JOLLOIN PÄÄHENKILÖN
ELÄMÄ KOKEE MUUTOKSEN.

MINUT
KARKOITETTIIN
ASTIAKAAPISTA.
MITEN NYT
PÄRJÄÄN.

TARINAA KEHITELLESSÄ ON HYVÄ
OTTAA HUOMIOON, ETTÄ SIINÄ
PITÄISI OLLA JOTAIN SISÄLTÖÄ JA
TARTTUMAPINTAA TUNNETASOLLA.

HUUMORISARJAKUVA VOI SISÄLTÄÄ MYÖS VAKAVAMPIA, SYVÄLLISEMPIÄ TAI KOSKETTAVIA ELEMENTTEJÄ.

MONET SUOSITUT HAUSKAT SARJATKAAN EIVÄT OLE PELKÄSTÄÄN HAUSKOJA. SIKSI NE PUHUTTELEVAT IHMISIÄ.

... JA TOISIN PÄIN - KUNHAN VITSIT EIVÄT TUHOA TUNNELMAA!

PITKÖ TÄMÄN OLLA KOMEDIA?

KLISEITÄ KANNATTAAN SEKÄ VÄLTELLÄ, EITÄ OLLA PELKIÄMÄTTÄ NIITÄ LIKAA.

KAIKKI ON JO KERROTTU. ET VOI KEKSII MITÄÄN, MISTÄ EI OULSI JO TEHTY TARINAA, TAI JOKA EI OULSI TAPAHTUNUT JO JOLLEKULLE.

POHJIMMILTAAN KAIKKI TARINAT KERTOVAT SAMOISTA AIHEISTA, SIJOITTUIVAT NE SITTEEN MIHIN TAHANSA FANTASIAMAAILMAAN.

ystävyyS aikuistuminen
rakkaus vaikeuksien voittaminen

NE OVAT AINA SUOSITTUJA, KOSKA IHMISET VOIVAT SAMAISTUA NIIHIN.

KYSE EI OLE NIINKÄÄN SIITÄ
VALITSEEKO JO KÄYTETYN TAI
PALJON KÄYTETYN AIHEEN, VAAN
SIITÄ KUINKA HYVIN SEN TOTEUTAA.

VIIME AIKONA
TÄYSIN LOPPUUNKALUTUT
AIHEET KANNATTAA
EHKÄ KIERTÄÄ, JOS
YLEISÖ ON JO TÄYSIN
KYLLÄSTYNYT.

EIIIIH TAAS
TEINIVAMPYRI-
ROMANSSI!!

ONPA ASIA NIINKIN, ETTÄ
AIHE VOI OLLA KULUNUT
TAI TÄYSIN ÄLYTÖN ... JOS
TOTEUTUS ON HYVÄ, SILLOIN
SE ON HYVÄ.

HEI, HYVÄ
TEINIVAMPYRI-
ROMANSSI!

KAPPAS...

MONASTI POPULAARIKULTTUURI
URAUTUU NIIN ETTÄ SAMA
TARINA KERROTAAN AINA
HELPOIMMAN KAUTTA, SAMALLA
TAVALLA JA ILMAN YLLÄTYKSIÄ.

SE EI OLE KIVAA,
MUTTA VÄITETÄÄN
ETTÄ YLEISÖ
HALUAISI SITÄ...

SANDISIN,
ETTÄ KANNATTAA
HEITELLÄ
SEKAAN TUOREITA
MAUSTEITA
EIKÄ MENNÄ
LIUKAA SÄÄN-
TÖJEN MUKAAN.

...MIETTÄ TUORE
LÄHESTYMISTAPA
JA JOSKUS VÄLTTELLÄ
PAHIMPIA KERRONNALLISIA
KLISEITÄ.

EI MUSTIN
PUKEUTUNUT
VOI OLLA HYVIS!
JA KUNINGATTARET
OVAT YLEISÖN
MIELESTÄ PAHOJA!

MUISTA, ETTÄ
LIIAN OUDOT
JUTUT EIVÄT
MENESTY.
PITÄÄ PELATA
VARMAN
PÄÄLLE!

KUVAKÄSIKIRJOITUS

NO NIIN, NYT
SINULLA ON JOKO
VALMIS TEKSTI -
KÄSIKIRJOITUS TAI
MUISTINPANOJEN
JA TARINAN RUNKO.

AIKA SIIRTYÄ
TÄRKEÄÄN
TYÖKALUUN,
KUVAKÄSIKIRJOI-
TUKSEEN.

KUVAKÄSIS
ON SARJAKUVAN
LUONNOSTELMA.
RAAKAVERSIO, JONKA
POHJALTA LOPULLINEN
TYÖ PIIRRETÄÄN.

KUVAKÄSIKIRJOITUKSEN
SIIS VOI TEHDÄ SUORAAN
MUISTINPANOJEN POHJALTA.
VÄLISSÄ EI AINA TARVITSE
OLLA VALMISTA TEKSTI-
KÄSIKIRJOITUSTA.

MUTTA KUVAKÄSIS
KANNATTAA TEHDÄ
MYÖS STRIPPEIHIN
JA YKSISIVUISIIN.

PAITSI TIETENKIN
JOS TEET IMPROA.
KÄSIKIRJOITUS VOI
TUHOA SEN IDEAN.

KUVAKÄSIKIRJOITUKSEN
TEHTÄVÄ ON SELVENTÄÄ
AJATUKSET. SEN AVULLA
NÄET, MILLAINEN
SARJAKUVASTA TULEE.

NÄET MIKÄ
TOIMII JA
MIKÄ EI.

KORJAUKSIA
ON VIELÄ HELPPO
TEHDÄ ENNEN
KUIN KULUTAT
AIKAA ITSE
PIIRTÄMISEEN.

KUVAKÄSIKIRJOITUS
ON SIVUSUUNNITELMA. SIITÄ
NÄKEE RUUTUJEN SOMMITTELUN,
RYTMITYKSEN, KUVAKULMAT
JA PUHEKUPLIEN PAIKAT.

KOSKA SARJAKUVA
ON SEKÄ TEKSTIÄ
ETTÄ KUVIA, KUVA-
KÄSIKIRJOITUKSESTA
ON ENEMMÄN HYÖTYÄ
KUIN PELKÄSTÄ TEKSTISTÄ.

SE TEHDÄÄN YLEENSÄ
PIENEMPÄÄN KOKOON KUIN
LOPULLINEN SARJAKUVA.

MUTTA VIIMEISTÄÄN
TÄSSÄ VAIHEESSA
KANNATTAA MIETTÄÄ MIHIN
KOKOON PIIRTÄÄ LOPULLISEN
SARJAKUVAN

SEKÄ MAHDOLLISTA
JULKAISUKOKOON, JOTTA
TIEDÄT MIHIN KOKOON
ORIGINAALIT
KANNATTAA TEHDÄ.

NIIN TIEDÄT, KUINKA
MONTA RUUTUA YHDELLE
SIVULLE SUUNNILLEEN
KANNATTAA LAITTA.

KUVAKÄSISTÄKÄÄN EI
TARVITSE NOUDATTA
ORJALLISESTI.

EI, KYLLÄ
MINÄ TEEN
TÄMÄN RUUDUN
ERI LAILLA.

PIIRTÄESSÄ VOI HYVIN
TEHDÄ PIENIÄ MUUTOKSIA
JOS SILTÄ TUNTUU.

MUTTA VARO,
ETTET SOTKE
KOKO TARINAA.

ISOJEN
MUUTOSTEN
KANSSA ON
VIISASTA TEHDÄ
KÄSIS UUSIKSI.

MITÄ VALMIIMPI
KUVAKÄSIS ON,
SITÄ ENEMMÄN
SE SÄÄSTÄÄ
TYÖTÄ.

KUVAKÄSIKIRJOITUSTA EI KANNATA
PIIRTÄÄ LIIAN YKSITYISKOHTAI-
SESTI, SILLÄ SEN ON TARKOITUS
OLLA SUUNNITELMA, EI VALMIS TYÖ.

SIITÄ TARVITSEE NÄKYÄ
VAIN OLENNAISET
ASIAT, JOTTA TIEDÄT
MITEN RUUDUT TOIMIVAT.
VÄLTÄ TURHAA TYÖTÄ.

KUVAKÄSIKIRJOITUS VOI TOKI OLLA
YKSITYISKOHTAINEN. JOS TEET
SEN JOLLEKULLE MUULLE, SEN
EHKÄ TARVITSEEKIN OLLA.

MUTTA KÄYTÄNNÖSSÄ ITSELLE
TEHTY KÄSIS NÄYTTÄÄ HELPOSTI
TÄLTÄ:

SARJAKUVAN PIIRTÄMINEN

JOS KÄYTÄT
SIVELLINTÄ, HALUAT
EHKÄ PIIRTÄÄ
ISOMPAAN KOKOON...

KANNATTAÄ KOKEILLA,
KUINKA PALJON OMA
PIIRROSJÄLKI KESTÄÄ
PIENENTÄMISTÄ.

VIIVOISTA VOI
TULLA LIIAN
OHUITA, JA NE
VOIVAT ALKAA
JOPA HÄVITÄ.

KOKEILE ALKUUN VAIKKA
80% TAI 70%
PIENENNYSTÄ.

70% ON
PUOLET, JA
JOS VIIVA ON
OHUITA, SE
VOI OLLA JO
LIIKAA.

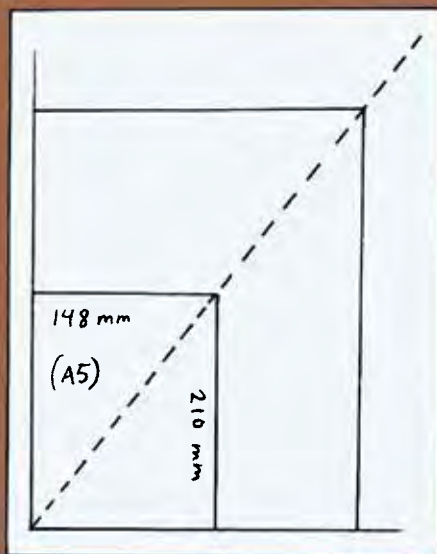
SARJAKUVA KESTÄÄ PIENENTÄMISTÄ
VAIN TIETTYYN RAJAAN ASTI. VAIKKA
YKSITYISKOHDAT EIVÄT HÄVIÄISI,
SITÄ ALKAA OLLA VAIKEA LUKEA.

SEKIN HAITTAA,
JOS SARJAKUVA
JULKAISTAAN
LIIAN ISOSSA
KOSSA.

JOS HALUTTU
JULKAISUKOKO
ON TIEDOSSA,
SEN AVULLA ON
HELPPOA SUUREN-
TAA
ORIGINAALIKOKO.

NO ENTÄ JOS
JULKAISUKOKO
EI OLE TIEDOSSA?

PIIRRÄ VAIKKA
A3-KOKOON JA
JÄTÄ 1 cm
MARGINAALIT.

TAI VAIKKA
1 cm MUILLE
REUNOILLE JA
ALAS 1,5 TAI 2 cm.

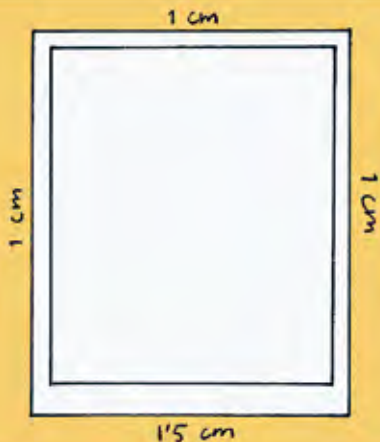
TAI VAIKKA 2-3 cm
JOKA REUNALLE, JOS
PIIRRÄT OHUELLA
TERÄLLÄ.

Marginaalit &
Ruuduttaminen

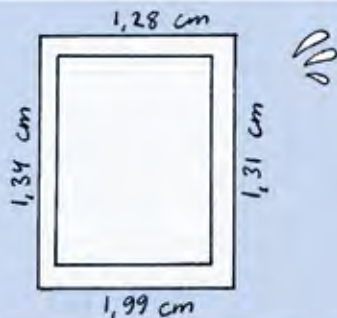
PAPEREIHIN
JÄTETÄÄN AINA
MARGINAALIT.

SIIHEN ON MONTA SYYTÄ. LAIDDIISTA VOI MM. PITÄÄ HUOLETTOMAMMIN KIINNI, JA NIIHIN VOI TEHDÄ TARVITTAVIA MERKINTÖJÄ, JOITA ET HALUA TAI VOI LISÄTÄ VARSINAISEEN KUVAAN.

YLEENSÄ SIVUIHIN KANNATTAA MERKITÄ AINAKIN SIVUNUMEROT.

JOS MARGINAALIT SAA TEHTYÄ PUOLEN SENTIN TARKKUUDELLA, NE ON HELPPO MITATA SEURAAVIIN SIVUIHIN.

TOINEN TAPA ON MERKATA MARGINAALIEN RAJAT VALOPÖYDÄN TAI IKKUNAN AVULLA, NIIN EI TARVITSE MITTAILLA.

JOS TIEDÄT JULKAISUN OLEVAN VAIKKA B5-KOKOINEN LEHTI (AKU ANKKA-KOKO), VOIT HYVIN PIIRTÄÄ A3-KOKOON JA LAITTA 1-3 SENTIN MARGINAALEJA, MIKÄLI ET KÄYTÄ BLEEDEJÄ.

KUN PIIRSIN NARULLAA A3-KOKOON TERÄLLÄ, HUOJASIN, ETTÄ MINUN PITI SUURENTAA MARGINAALEJA SILLÄ SARJAKUVA PIENENI LIIKAA...

MITÄ ON "BLIIDIT"?

BLEEDIT OVAT
YLMENEVIÄ
RUUTUJA, JOTKA
LEIKKAUTUVAT
SIVUN REUNAAN.

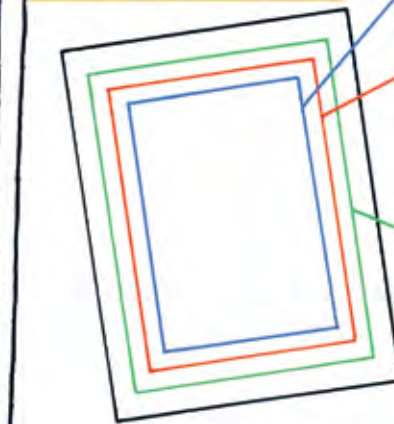

NIILLE PITÄÄ
MUISTAA JÄTTÄÄ
TILAA.

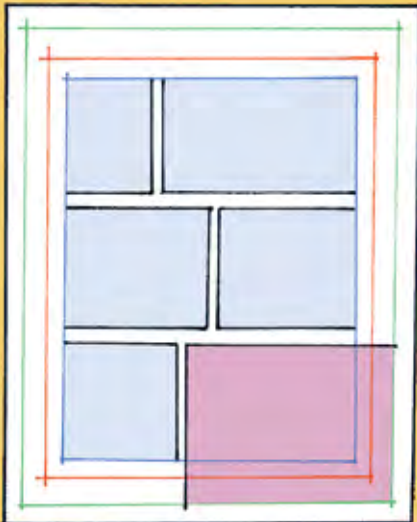
MARGINAAALI

SIVUN REUNA.
JOS ET KÄYTTÄISI
BLEEDEJÄ, TÄMÄ
OLISI PAPERIN
REUNA.

BLEED-RAJA ELI
VARDALUE, JOKON
ASTI YLMENEVÄT
RUUDUT JATKUVAT.

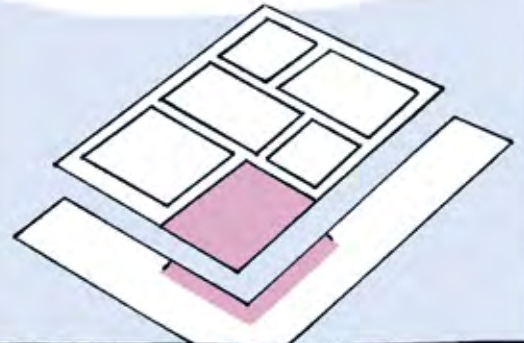

RUUDUT SOMMITELLAAN
MARGINAALIN SISÄÄN
NORMAALIIN TAPAAN.

MUTTA REUNAAN ASTI JATKUVIA
RUUTUJA PITÄÄ JATKAA BLEED-
RAJAAN ASTI, JOTTA JÄÄ
TARPEEKSI LEIKKUUVARAA.

MUUTEN SIVUN LAITTAAN
SAATTAA JÄÄDÄ VALKOISTA
KUN SE LEIKATAAN.

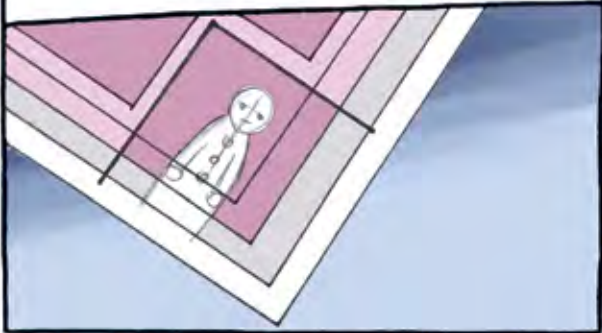

TAITOSSA BLEEDIÄ TARVITAAN PERIAATTEESSA VAIN 3-5 mm, MUTTA ON HYVÄ ETTÄ RUUTU JATKUU TARPEEKSI PITKÄLLE.

SILLOIN ON VARAA LEIKATA JA ASEMOIDA SIVUJA.

MUISTA SUUNNITELLA RUUTU SIVUN REUNAVIIVAN MUKAAN, ÄLÄ BLEED-RAJAN MUKAAN!

ÄLÄ MYÖSKÄÄN LAITA MITÄÄN TÄRKEÄÄ LÄHELLE REUNAA, JOTTEI SE LEIKKAUDU POIS.

REUNOJEN LISÄKSI SELÄN PUOLI NIELEE HELPOSTI RUUDUN LAIDAN, JOTEN SENKÄÄN LÄHELLE EI KANNATA LAITTA MITÄÄN TÄRKEÄÄ.

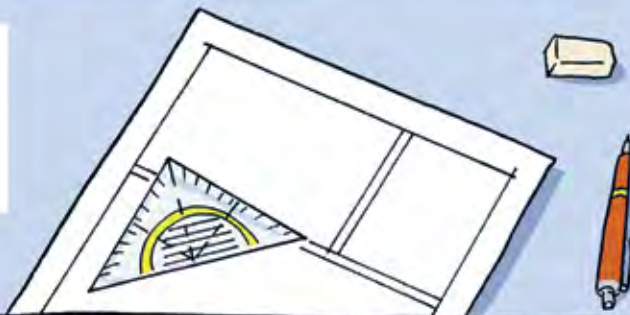
BLEEDIT VOI SELÄN PUOLEISELTA LAIDALTA JÄTTÄÄ KOKONAAN POISKIN.

PARITON SIVU ON AINA OIKEALLA.

MUISTA, ETTÄ VARSINKAAN PUHEKUPUA EI PIDÄ LAITTA LIIAN LÄHELLE REUNOJA (TAI SELKÄÄ, JOS LAITAT BLEEDIT KAIKILLE SIVUILLE.)

KOLMIOVIIVAIN
ON KÄTEVÄ
RUUDUTTAMISESSA.

RUUTUJEN ASETTELUSSA
AUTTAA KUVAKÄSIKIRJOITUS,
JOSSA OLET JO SAATTANUT
MIETIÄ LOPULLISTA
RUUTUSUUNNITTELUA
SEKÄ KUVAKULMIA.

HUOLELLINEN
SUUNNITTELU
HELPOTTAA TYÖTÄ.

VÄHINTÄÄN TIEDÄT, MITÄ
JOKAISISSA RUUDUSSA
TAPAHTUU, JA KUINKA PALJON
TILAA NE SUUNNITTELEEN
TARVITSEVAT.

USEIN TOISIN KÄY NIINKIN, ETTÄ
HUOLELLISESTA SUUNNITTELUSTA
HUOLIMATTA RUUTUIHIN TULEE
VIELÄ MUUTOKSIA.

HMM... TÄMÄ VAATII
ISON RUUDUN.

EI, TÄSSÄ PITÄÄ
SITENKIN OLLA YKSI
RUUTU VÄLISSÄ! JA
ISONNAN TUOTA.

LUONNOSTELU

RUUDUTUKSEN
JÄLKEEN - TAI SIINÄ
LOMASSA - KUVAT
LUONNOSTELLAAN.

KÄYTÄNNÖSSÄ
RUUDUTUSTA JOUTUU
USEN MUOKKAAMAAN
TÄSSÄKIN VAIHEESSA,
VARSINKIN JOS KUVIIN
TULEE PIENIÄ
MUUTOKSIA.

PUHEKUPLINKIN
VOI LAITTA
TEKSTEJÄ JO
LUONNOSTELLESSA.

YLEENSÄ TEEN
NIIN JOTTA OLEN
VARMA, ETTÄ PUHE-
KUPLASTA TULEE
TARPEEKSI ISO.

LIIAN PIENI
PUHEKUPLA ON
HANKA.

VÄLILLÄ SAA VAROAA
ETTEI PUHEKUPLASTA
TULE LIIAN ISO - JOS
TEKSTIT LISÄÄ MYÖHEMMIN
KONEELLA JA FONTTI VIE
VÄHEMMÄN TILAA.

LUONNOSTELUUN
KÄYTETÄÄN YLEENSÄ
LYIJIYKYNÄÄ, MUTTA
MUITAKIN VAIHTO-
EHTOJA ON.

JOS HALUAT TUSSATA
LUONNOKSEN PÄÄLLE,
MUTTA ET VÄLITÄ VIIVOJEN
POIS KUMITTAMISESTA TAI
VALOPÖYDÄSTÄ, VOIT
KÄYTTÄÄ SINIKYNÄÄ, JOTA
EI TARVITSE PYYHKIÄ POIS.

KAUPASTA OSTETTU
SINIKYNÄ ON
VARMASTI OIKEAN
SÄVYINEN, MUTTA
TAVALLINEN
PUUVÄRI KÄY
HYVIN.

SINIKYNÄÄ KÄYTETTIN
ENNEN SIKSI, Koska SININEN
VIIVA HÄVISI REPROKUVAUKSESSA
JA KOPIOKONEESSA.

NYKYÄÄN SIVUT
YLEENSÄ SKANNATAAN,
MUTTA SINIKYNÄSTÄ
ON YHÄ HYÖTYÄ.

RIIPPUU SKANNERISTA JA SEN
ASETUKSISTA, SUODATTUKO SININEN
POIS VAI JÄÄKÖ SE NÄKYVIIN.

ASETUKSET
VOI SÄÄTÄÄ
ITSE NIIN
ETTÄ SININEN
KATDAA.

SAMOILLA
ASETUKSILLA
EI LUONNOLLI-
SESTI VOI
SKANNATA
VÄRIKUVIA.

MUTTA ASETUSTEN
KANSSA EI TARVITSE
PELLEILLÄ, SILLÄ
SININEN VIIVA ON
HELPPO SUODATTAA POIS
KUVANKÄSITTELYOKJELMASSA.

SINIKYNÄN EI
ENÄÄ EDES
TARVITSE OLLA
SININEN, VAAN
MUUTKIN VÄRIT
KÄYVÄT.

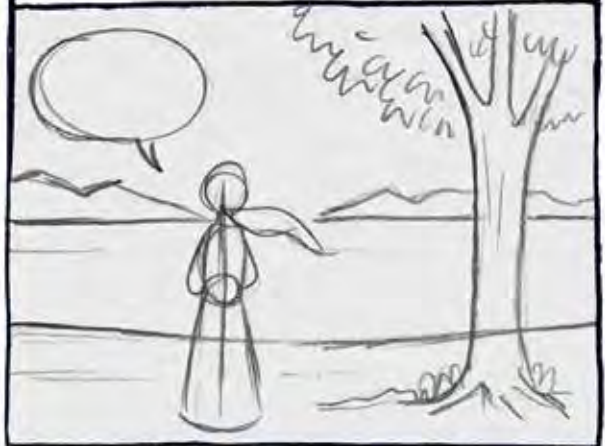

SITTEN ITSE LUONNOSTELUUN.
RIIPPUU PIIRTÄJÄSTÄ, KUINKA
TARKAT LUONNOKSET
TARVITSEE.

PERIAATTEESSA KOKENUT
PIIRTÄJÄ TARVITSEE VÄHEMMÄN
YKSITYISKOHTAISIA LUONNOKSIA
KUIN KOKEMATON.

LUONNOKSISSA ON HYÖDYLLISTÄ
NÄKYÄ AINAKIN SOMMITTELU
JA TÄRKEIMMÄT APUVIIVAT.

KAIKKIA YKSITYISKOHTA
EI TARVITSE PIIRTÄÄ
LUONNOKSIIN, VAAN NE
VOI (JA KANNATTAAKIN)
LISÄTÄ VASTA TUSSAUSVAIHEESSA.

OMAT LUONNOKSENI OVAT
VÄHÄN LIIANKIN SUMMITTAISIA...
HALUAN TEHDÄ VARSINAISEN
PIIRROSTYÖN VASTA TUSSATESSA...

EN SIIS KÄYTÄ
VALOPÖYTÄÄ. JA
KUMITAN SIVUISTA
LUONNOSVIIVAT.

MONELLA TUSSAUKSEN
ESTEENÄ ONKIN SE,
ETTEI SAMAA KUVAA
JAKSA PIIRTÄÄ
KAHDESTI.

LUONNOKSIA PITÄISIKIN AJATELLA VARSINAISEN PIIRROKSEN APUVIIVAINA, EI KUVANA, JOKA PITÄÄ PIIRTÄÄ UDESTAAN.

ÄLÄ SIIS PIIRRÄ LUONNOKSEEN IHAN JOKAISTA YKSITYISKOHTAA, ELLET TARKOITA SIITÄ VALMISTA TYÖTÄ. SE NOPEUTTAA TYÖTÄ.

LAITA VAIN SE, MINKÄ KOET TARVITSEVASI.

MUISTAN KUN ISÄ OPEtti MINULLE ETTÄ KUVAT ENSIN LUONNOSTELLAAN LYIJSYKYNÄLLÄ JA PIIRRETÄÄN SITTEN PUHTAAKSI.

NIIN LUONNOSTELIN ENSIMMÄISEN KERRAN PIIRROKSEN, MUTTEN IHAN TAJUNNUt MIKÄ LUONNOSTEN IDEA OLI.

PIIRSIN KUVAN LYIJSYKYNÄLLÄ PAINAEN LIIKAA, JA SITTEN PIIRSIN TUSSIKYNÄLLÄ SIIHEN PÄÄLLE SAMAT VIIVAT, OSAAMATTA KÄYTTÄÄ LUONNOSTA HYÖDYKSI. OLIN YLPEÄ LOPPUTULOKSESTA.

NO, OLIN LIIAN PIENI TAJUTAKSENI APUVIIVOJEN JA -MUOTOJEN IHMEELLISTÄ MAAILMAA.

APUVIIVAT HELPOTTAVAT
IHMISENKIN PIIRTÄMISTÄ.
KÖMPELÖMMÄT MALLIT
KANNATTAA EHKÄ UNOHTAA,
SILLÄ NE TEKEVÄT PIIRROK-
SESTAKIN HELPOSTI JÄYKÄN.

JOUSTAVA MALLI ON USEIMMITEN
PAREMPI JA DYNAAMISEMPI.

KÄYTTÖKELPOISIMMAN
MALLIN OPIN WALT
STANCHFIELDIN
LUENNOISTA, JOTKA
ON KOOTTU KIRJAAN
"DRAWN TO LIFE."

SE ON
ANIMAATIO-
REILLE,
MUTTA
AUTTAA
MYÖS
SARJAKUVAN-
TEKIJÄÄ.

JOUSTAVALLA MALLILLA
ON HELPOMPI SAADA AIKAAN
LUONNOLLISIA ASETOJA.

MUISTA MYÖS
LINE OF ACTION
ELI LIIKKEEN
SUUNTA, JOLLA
SAAT ASETOON
HELPOSTI
LUONTEVUUTTA.

PÄÄ HAHMOTELLAAN
YKSINKERTAISIM-
MILLAAN OVAALINA,
JOHON PIIRRETÄÄN
KESKIVIIVA JA
SILMIEN VIIVA.

SILMIEN VIIVA
MENE KESKELLE
KASVOJA.

TOISINAAN
TÄTÄ ON KUITENKIN
LUVALLISTA RIKKOA,
KUNHAN LOPPUTULOS
NÄYTTÄÄ HYVÄLTÄ.

PÄÄ ON HELPOIN
AJATELLA KAHTENA
OVAALINA.

KESKI-
VIIVA

TAKARAIVO
TULEE ULOS

SILMIEN
VIIVA

KORVA
TUOHON

HUOMAA, ETTÄ NISKA
EI OLE SUORA.

KÄSIEN JA JALKOJENKIN
PIIRTÄMINEN HELPOTTU.

SÄÄNTÖJÄ SAA RIKKOA
KUNHAN SE NÄYTTÄÄ
HYVÄLTÄ, MUTTA ON HYVÄ
TUNTEA PERUSASIAIT
JOITA MUUNTELEE!

PUHTAAKSI PIIRTÄMINEN

KÄYTTÄMÄLLÄ
VALITTUA
ASETTA/ASEITA

RUUTUJEN VIIVAT
VOI VETÄÄ JOKO
HETI TAI VIIMEISENÄ.
KUMMALLEKIN LÖYTY
KANNATTAJANSA.

PIIRTÄMÄLLÄ NE
VIIMEISEKSI VOI
HELPOIMMIN ELIMINOIDA
SUURIMMAN OSAN
YLIMENEVISTÄ
VIIVOISTA.

JOS PUHEKUPLA
MENE REUNAN
YLI, SE KANNAT-
TAA PIIRTÄÄ
ENSIN.

SUORAT VIIVAT VOI
VETÄÄ JOKO VIIVOITTI-
MELLA TAI KÄSIVARALTA.

RIIPPUU TYYLISTÄ
KUMPI KANNATTAA.
TÄSSÄ VIIVAT ON ENSIN
VEDETTY VIIVAIMELLA
LYIJIYKYNÄLLÄ JA
TUSSATTU KÄSIN.

USEIN ON
HYVÄ, JOS
KUVISSA ON
JOITAKIN
SUORIA
VIIVOJA.
SE TUO
LEVOLLI-
SUUTTA.

TUSSAUSVAIHEESSA
KUVIIN LISÄILLÄÄN
YKSITYISKOHTA, JOITA
LUONNOKSISSA EI OLE.

JA MUISTETAAN, ETEI
PIIRRETÄ TUKEEN!

KUTEN AIEMMIN
MAINITSIN, KUVISSA
PITÄÄ MUISTAA
TASAPAINO.

TUMMAA
TYHJÄÄ
TILAA

VAHVEMPIA
JA HENNOMPIA
VIIVOJA

MUSTAT ALUEET JA
KORJAILUT TEHDÄÄN
VASTA LUONNOS-
VIIVOJEN PYYHKIMI-
SEN JÄLKEEN.

JA VARMISTETAAN,
ETTÄ VIIVAT OVAT
VARMASTI KUIVIA.

MUTTA ISOJEN
ARKKIEKUMIT-
TAMINEN KÄY
TYÖSTÄ...

TYLSÄÄ JA
SORMEEN
SATTUU...

TYÖTÄ VOI HELPOTTAA
HYVÄLLÄ, HIEMAN PEHMEÄLLÄ
PYYHEKUMILLA ... TAI VÄLTTÄÄ
KOKONAAN KÄYTTÄMÄLLÄ SITÄ
SINIKYNÄÄ TAI VALOPÖYTÄÄ.

JA SE
RYPISTYI!!

RITS

ON MAKUASIA, HALUAAKO
TUSSATA LUONNOSTEN PÄÄLLE
VAI VALOPÖYDÄLLÄ.

MITÄ, TUSSAATSA
VALOPÖYDÄLLÄ??

VALOPÖYDÄSSÄ ON SE HYVÄ PUOLI,
ETTÄ ALKUPERÄINEN LUONNOS
SÄILYY.

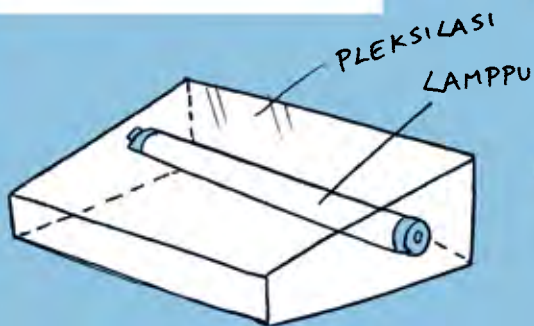
MITÄ, TUSSAATSA
LUONNOSTEN PÄÄLLE??
ENTÄS JOS SUN PITÄÄ
PIIRTÄÄ KUVA
UUSIKSI?

OMAT LUONNOKSENI
OVAT LIIANKIN SUMMITAISIA,
AINA VÄLILLÄ... TUSSAAN
MIELUITEN LUONNOSTEN
PÄÄLLE.

VALOPÖYDÄLLÄ
TEKEMISEEN NE OVAT
USEIN LIIAN
HAILAKOITA...

VALOPÖYTIÄ SAA MYÖS
VALMIINA, MUTTA USEIN
NE TEHDÄÄN ITSE.

JA VAIKKEI TUSSAISI VALOPÖYDÄLLÄ,
TOISINAAN SILLE TULEE TARVETTA.

PIENEEN KÄYTTÖÖN
RIITTÄÄ PLEKSI TAI
LASIPÖYTÄ JA
LAMPPU.

TAI
IKKUNA.

PULLOTUSSI JA
SIVELLIN OVAT HYVÄ
APU MUSTIEN ALUEIDEN
LISÄÄMISESSÄ, TAI NE
VOI TEHDÄ KONEELLA.

SIVELLIN!

SANOIT
SEN JO!!

MUITAKIN KEINOJA
ON, MUTTA TERVEYS-
JA MUKAVUUSYISTÄ
KANNATTAA UNOH-
TAA MERKKAUS-
TUSSIT.

MUSTAT ALUEET
KANNATTAA SIIS TEHDÄ
MUSTANA.

PINNAN EI
AINA TARVITSE
OLLA TÄYSIN
YHTENÄINEN...

... MUTTA
PISTÄÄ SILMÄÄN
JOS ON VAIN
YRITETTY
PÄÄSTÄ
VÄHÄLLÄ!

JOS TEET VÄRISARJAKUVAA,
MUSTIA ALUEITA EI KANNATA
LISÄILLÄ YHTÄ PALJON KUIN
MUSTAVALKO KUVIIN.

MUSTAVALKOKUVASSA ON HYVÄ MUISTAA MUSTAN JA VALKOISEN TASAPAINO. KUVASSA PITÄISI OLLA RIITTÄVÄSTI MUSTAA.

TUOSSA KUVASSA EI OLE YHTÄÄN ISOA MUSTAA ALUETTA, MUTTA MUSTIA KOHTIA ON SIELLÄ TÄÄLLÄ.

PIENIÄ VARJOJA MR. HIHANSUISSA JA LEUAN ALLA...

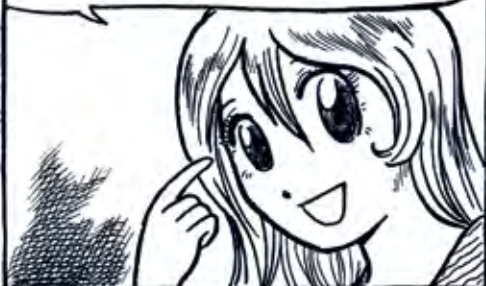
SITTEEN ON TIETENKIN VIIVAVARJOSTUS.

VIIVAT KANNATTAA VETÄÄ HIEMAN VINOON TOISINSA NÄHDEN, ETTE TULE RUUTUJA.

MONET KÄYTTÄVÄT KAHTA VÄLINETTÄ: TOISTA VARSINAISIIN PIIRROKSIIN JA TOISTA OHUEMPAA YKSITYISKOHTIIN.

HAMMASHARJAVINKKI: SILLÄ VOI TEHDÄ ROISKEITA. (SUOJAA MUUT RUUDUT JA LATTIA TAI PÖYTÄ.)

VIIMEISENÄ PEITETÄÄN
YLIMÄÄRÄISET ROISKEET
JA MUUT VIRHEET ESIMERKIKSI
VALKOISELLA KORJAUSAINEELLA.

TAI
SKANNAUKSEN
JÄLKEEN KUVAN-
KÄSITTELY-
OHJELMASSA.

KUTEN VÄLINEOSIOSSA MAINITTIN,
VALKOISEN PÄALLE VOI OLLA HANKALAA
TAI MAHDOTONTA PIIRTÄÄ.

VAIKEINTA ON,
JOS VIRHE
TULEE HAHMON
KASVOIHIN TAI
SILMIIN.

JOSKUS ON SYYTÄ
PIIRTÄÄ KOKO RUUTU
TAI OSA SIITÄ UUSIKSI.

AMMATTILAISTENKIN
ORIGINAALIT OVAT
USEIN AIKAMOISTA
LEIKKAA-LIIMAA
-SHOWTA.

KORJAILUT EIVÄT YLEENSÄ NÄY
SKANNAUKSESSA, TAI NE ON
HELPPO EDITOIDA POIS.
TIETOKONEELLA VOI KÄTEVÄSTI
LISÄTÄ VAIKKA UUDEN RUUDUN
PILALLE MENNEEN TILALLE.

JOTKUT TEKEVÄT KAIKKI
KORJAILUT VASTA KONEELLA,
MUTTA TYKKÄÄN ITSE KORJAILLA
MAHDOLLISIMMAN PALJON JO
ORIGINAALeihin.

KONEELLA VOI MYÖS TUSSATA, MUTTA
NE, JOTKA HARRASTAVAT SITÄ
KÄYTTÄVÄT USEIN PIIRTOPÖYTÄÄ, JOLLE
VOI PIIRTÄÄ SUORAAN.

NÄINKIN
ONNISTUU, MUTTA
TÄMÄ ON AIKA
LUONNOTON
TAPA PIIRTÄÄ.

PUHEKUPLIEN
TEKSTI

TEKSTIT LAITETAAN
JOKO VIIMEISENÄ TAI
TUSSAUKSEN YHTEYDESSÄ,
TAI LISÄTÄÄN VASTA
TIETOKONEELLA.

MONET OVAT SITÄ
MIELTÄ, ETTÄ
KÄSIN TEKSTATTU
NÄYTTÄÄ PAREMMALTA.
SE TOSIN RIIPPUU
MYÖS TILANTEESTA...

USEIN OMA
KÄSIALA
SOPII PIIRROKSIIN
PARHAITEN.

TEKSTIN PITÄÄ
EHDOTTOMASTI OLLA
LUETTAVAA.

EN OLE
TYTYVÄINEN
OMAANI...

TEKSTATESSA
VOI KÄYTTÄÄ APUNA
APUVIIVOJA.

JOIHINKIN
SARJAKUVIIN
KONEFONTTI KÄY
HYVIN, KUNHAN
SE SOPII SARJA-
KUVAN TYYLIIN JA
ON LUETTAVAA.

JA OMASTA KÄSI-
ALASTAANKIN VOI
TEHDÄ FONTIN!

JA ILMAISIA LÖYTYY
NETISTÄ. JOISSAKIN
ON JOPA ÄÄKKÖSET.
OSASSA VOI OLLA
KÄYTTÖRAJITUKSIA.

... KUNHAN VAIN ET
KÄYTÄ Comic Sansia,
JOKA ON KÄYTTÖKELVOTON
MIHIN TAHANSA
TARKOITUKSEEN.

JOS HALUAT FONTIN
JOSSA ON PIENET
KIRJAIMET, SIHEN
ON PAREMPIAKIN
VAIHTOEHTOJA!!

ÄÄNITEKOSTEITA SEKÄ
JOITAKIN POIKKEUKSIA
LUKUUN OTTAMATTA
TEKSTIN EI OIKEASTAAN
KUUZU "NÄKYÄ".

SE ON SARJAKUVAN
ÄÄNIRAITA, JONKA
LUKEMISEN EI PIDÄ
OLLA VAIKEAA.

HUONOSTI SOPIVA, KONSTAILEVA
TAI VAIKEALUKUINEN TEKSTI
VIE HELPPOSTI HUOMION SIIHEN,
MILTÄ TEKSTI NÄYTTÄÄ JA POIS
SIITÄ, MITÄ SIINÄ LUKEE.

LISÄKSI LUKIJA
TUSKASTUU HELPPOSTI
JOS TEKSTISTÄ EI
SAA SELVÄÄ.

*Ja mistä
sitten
tarkoitusta?*

NO, MITÄS SITTEN?
ET SANONUT VIELÄ
ETTÄ RASTERIT OVAT
VAIKTDEHTO
SÄVYTYKSEEN.
PITÄISIKÖ NIISTÄ
SANOA JOTAIN?

EN TIEDÄ
RASTEREISTA
TARPEEKSI, JA
NIISTÄ ON OLEMASSA
JO OPAS.

TÄHÄN
KIRJAAN
EI EDES
MAHTUISI
TARPEEKSI
ASIAA ...

SEURAAVAKSI SANOTAAN
MUUTAMA SANA SKANNAUKSESTA
JA KUVANKÄSITTELYSTÄ. IHAN
RAAPAISUNA VAIN, SILLÄ TÄSSÄ
KIRJASSA EI OLE TARKOITUS
KÄSITELLÄ TIETOKONEPUOLTA
MITENKÄÄN SYVÄLLISESTI.

OSAISITKO
EDES?

Skannaus & käsittely

PÄHKINÄN- KUORESSA

NYKYÄÄN SUURIN
OSA AINEISTOSTA
LÄHETETÄÄN
DIGITAALISENA.

A3-KOKOISEN ORIGINAALIN
VOI SKANNATA A4-SKANNERILLA
USEAMMASSA OSASSA. SIVUJEN
KOKOAMINEN KONEELLA ON
HELPPOA, JOS LEIKKAUSRAJA
EI MENE KESKELTÄ RUUTUA
VAAN NIIDEN VÄLISTÄ.

MUSTA-
VALKO-
KUVILLE
RESOLUTION
PITÄÄ OLLA
VÄHINTÄÄN
600 dpi,
VÄRIKUVILLE
RIITTÄÄ
300.

MUSTAVALKOKUVAT
MUUTETAAN 1-BITTISEKSI
(BITMAP) ELI NIIN, ETTÄ
KUVASSA ON VAIN MUSTAA
JA VALKOISTA. KUVAT
KANNATTAA SILTI SKANNATA
HARMAASÄVYNÄ, JOTTA VOIT
KONTROLLOIDA MUUTOSTA.
VIIVAT KÄSITELLÄÄN
PHOTOSHOPISSA THRESHOLD-
TAI LEVELS-TYÖKALUILLA.

(VARO, ETTEIVÄT
HENNOIMMAT VIIVAT
ALA KADOTA!)

SKANNATTU
VIIVA

TUMMENNETTU

BITMAP

VÄRIKUVISSA
VIIVOJA EI TARVITSE
MUUTTA MUSTAVAL-
KOISEKSI, MUTTA
YLEENSÄ VIIVAA
JOUTUU MUOKKAA-
MAAN JONKUN
VERRAN.

ROSKAT POISTETAAN
JA VIRHEET
FIKSATAAN
-JOTKUT TEKEVÄT
KAIKKI KORJAILUT
VASTA NYT.

KÄY LÄPI AINAKIN
HAHMOJEN KASVOT
JA ISOT TYHJÄT
ALUEET. MUISSA
KOHDISSA PIENET
TUHRUT OVÄT
PISTÄ SAMALLA
TAVALLA SILMÄÄN.

KUVA PIENENNETÄÄN
JOKO SKAALAAMALLA
TAI MIELUUMMIN NOSTAMALLA
RESOLUUTIOTA, VARSINKIN
JOS KYSEESSÄ ON
MUSTAVALKOKUVA.

PHOTOSHOPISSA TÄMÄ
HOITUU POISTAMALLA
RUKSI KOHDASTA
"RESAMPLE IMAGE" JA
NOSTAMALLA RESOLUU-
TIOTA.

Resolution 600
 Scale Styles
 Constrain propor
 Resample image

NÄIN VIIVA EI
PIKSELÖIDY JA
SÄILYY SIISTINÄ.

KUN SKANNAAT HARMAASÄVYNÄ
(GRAYSCALE) JA MUUTAT KUVAN
1-BITTISEKSI VIIVAKSI, HUOMAA ETTÄ
KUVAN TILA ON YHÄ HARMAASÄVY.
JOS SITÄ SKAALAA, VIIVAAN TULEE
HARMAITA PIKSELEITÄ. TILAN VOI
MUUTTA 1-BITTISEKSI, JOLLOIN
TIEDOSTOSSA EI OLE MAHDOLLISUUTTA
MUUHUN KUIN MUSTAAN JA
VALKOISEEN.

MUTTA JOS ET ITSE
SYYSTÄ TAI TOISESTA
VOI PIENENTÄÄ
SIVUA OIKEAAN
KOKOON, NE VOI OLLA
TURVALLISEMPAA
JÄTTÄÄ HARMAA-
SÄVYTIILAN.

SILLÄ JOS 1-BITINEN
KUVA PIENENNETÄÄN
VÄÄRIN, VIIVASTA
TULEE KAMALAA
PIKSELIMÖSSÖÄ.

GRAYSCALE-VIIVAAN TULEE
SITÄ HARMAATA, MUTTA SE
ON PAREMMAN NÄKÖINEN
VAIHTOEHTO. EIKÄ SE AINA
EDES HAITTAA.

LIIKAA TEKSTÄ.
TEHKÄÄ KUTEN
MINÄ SANON,
ÄLKÄÄ KUTEN
MINÄ TEEN...

...NIIN. VAIKKA
EI TÄSSÄ SARJAKUVA-
KERRONTA JUURI
AUTA. SITTEN ON
ENÄÄ YKSI
TYÖVAIHE...

VÄRITTÄMINEN

SARJAKUVA VOI OLLA JO VALMIIKSI TEHTY VÄRILLISENÄ... ESIMERKIKSI VESIVÄREILLÄ TEHTY ORIGINAALI.

TAI SITTEEN SE VÄRITETÄÄN JÄLKI-KÄTEEN JOKO KÄSIN TAI TIETOKONEELLA, JOKA ON NYKYÄÄN SE YLEISEMPI VAIHTOEHTO.

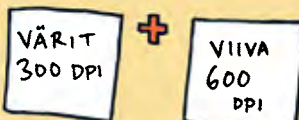
ENNEN VÄRIT TEHTIIN ERI PAPERILLE ESIM. VESIVÄREILLÄ JA YHDISTETTÄIN PAINOSSA VIIVA-PIIRROKSEEN, JOTTA MUSTA VIIVA SÄILYI SKARPPINA.

TEKNIikka ON KÄYTÖSSÄ YHÄ. VIIVAT JA VÄRIT VOI LÄHETTÄÄ ERIKSEEN TAITTAJALLE TAI YHDISTÄÄ YHDEKSI PDF:KSI.* VÄRITYKSEN VOI TEHDÄ JOKO KONEELLA TAI KÄSIN.

* NETISSÄ ON TÄHÄN ILMAINEN TYÖKALU, KATSO KIRJA- JA LINKEILISTÄ

SILLOIN VIIVAT SKANNATAAN ISOMMALLA RESOLUUTIOLLA JA VÄREIHIN RIITTÄÄ SE 300 dpi.

MOLEMPIEN FYYSSINEN KOKO ON SAMÄ.

YLEENSÄ EI PIDETÄ IHANTEELLISENÄ RATKAISUNA, JOS MUSTA VIIVA JA VÄRIT OVAT YHDESSÄ, KUTEN TÄSSÄKIN SARJAKUVASSA ON TEHTY.

SE EI YLEENSÄ KÄYTÄNNÖSSÄ HAITTAA. MUSTA VIIVA VAIN RASTEROITUU, EIKÄ OLE SKARPPI-SKARPPI.

ON ONGELMALLISEMPAA, JOS
TEKSTIT OVAT MUKANA KUVASSA.
TOSIN USEIN SEKÄN EI HAITTAA...

VERTAILUN
VUOKSI: TÄSSÄ
SARJAKUVASSA
TEKSTIT OVAT
ERILLISENÄ
600 DPI:N
BITMAP-
TIEDOSTONA...

MUTTA TÄSSÄ
PUHEKUPLOSSA
TEKSTI ON
SKANNATTU YHDESSÄ
KUVAN KANSSA
340 DPI:LLÄ,
MUUTETTU THRESH-
HOLDILLA MUSTA-
VALKOISEKSI JA
PIENENNETTY
NOSTAMALLA
RESOLUTIO 400
DPI:HIIN.

HMM.

MUTTA ESIMERKIKSI
SANOMALEHTISTRIFEISTÄ
NÄKEE JOSKUS, ETTÄ
VOI SEURATA PAHOJA
ONGELMIA, JOS TEKSTIT
OVAT MUKANA KUVASSA:

BOJO-JOING!

PAINOSSA VOI TULLA
PIENI HEITTO
KOHDISTUKSESSA ...

JOS TEKSTIT OVAT
MUKANA KUVASSA,
KANNATTAA AINAKIN
TARKISTAA, EITEI
TEKSTISSÄ OLE
MUSTAN LISÄKSI
MITÄÄN MUITA VÄREJÄ.

VÄRITYS TEHDÄÄN NYKYÄÄN
USEIN TIETOKONEELLA, MUTTA
VÄRISARJAKUVIA TEHDÄÄN
YHÄ MYÖS KÄSIN.

VOIT KÄYTTÄÄ
AKVARELLEJA,
TUSSEJA, LIITUJA,
VÄRIKYNÄ ...

ON MAHDOLLISTA TEHDÄ
ESIMERKIKSI VÄRIT
VESIVÄREILLÄ JA ÄÄRIVIIVAT
PULLOTUSSILLA TAI GRAFIITILLA.

KATSO ESIM.
MAURI KUNNAKSEN
KUVAKIRJAT. EI
KYLLÄ HELPOIN
TEKNIikka...

AKRYYLIPOHJAISET PULLOTUSSIT
SOPIVAT VESIVÄRIEN KAVERIKSI,
SILLÄ VIIVA HYLKII HIEMAN
VETTÄ.

JA VIIVAT VOI
MYÖS LAITTA
VIIMEISENÄ,
TAI TEHDÄ NE
VESIVÄREILLÄ.

JOS VIIVOISTA HALUAA
"MUSTIA", KANNATTAA
MUSTAN SIJASTA VALITA
MIELUUMMIN TUMMA
RUSKEA SÄVY.

SE NÄYTTÄÄ
MUSTALTA,
MUTTA SOPII
VÄRIKUVAAN
PAREMMIN.

VÄRILLISTEN ORIGINAALIEN
SKANNAAMINEN ON
HAASTAVAMPAA KUIN
MUSTAVALKOISTEN...

TAVALLINEN
SKANNERI EI
AINA RIITÄ...

... MUTTA NE VOI
TOIMITTAA MUILLA
TAVOIN, JOS TARVIS!

ANNA!

VOI MYÖS TULLA YLLÄTYESIÄ,
JOS JOKU SÄVY ONKIN
MUUTTUNUT MATKALLA
TOISEKSI...

VESIVÄRIT OVAT
ERITYISEN
HANKALIA.

YLEISINTÄ, NOPEINTA
JA USEIN HELPOINTA
ON SIIS TEHDÄ
VÄRITYS TIETOKONEELLA.

YKSINKERTAISIM-
MILLAAN NYKYINEN
TIETOKONEVÄRITYS
VASTAA VANHAAN
HALPISVÄRITYSTÄ,
MUTTA NÄYTTÄÄ
PAREMMALTA.

VÄRITYS KONEELLA
ON HELPOINTA, JOS
KÄYTÖSSÄ ON OHJELMA,
JOKA TUKEE TASOJA
(LAYERS).

VÄRIT TEHDÄN ERI
TASOLLE KUIN ÄÄRIVIIVAT,
JOKO ALLE TAI PÄÄLLE.
SAAT VIIVAPIIRROKSESTA
LÄPINÄKYVÄN JOKO ASETTAMALLA
TASON TILAKSI "MULTIPLY" TAI
LEIKKAAMALLA VALKOISEN POIS
(TAIKASAUVALLA CONTIGUOUS
POIS PÄÄLTÄ). VÄRITASOSTA
SAA LÄPINÄKYVÄN ASETUKSELLA
"DARKEN". (PHOTOŠHOPISSA)

VIIVAPIIRROS
ELI LINEART

VÄRILAYER
(ESIM. SÄVYT)

VÄRILAYER
(ESIM. POHJAVÄRIT)

TAUSTA ELI
BACKGROUND
(TÄNNEKIN VOI
LAITTA VÄRIÄ)

MUUTOKSIA VOI TEHDÄ
TASOILLA KÄTEVÄSTI.
LOPUKSI TASOT JOKO
LITISTETÄÄN (SÄILYTÄ
ALKUPERÄINEN TIEDOSTO!)
TAI SÄÄSTETÄÄN VAIN
VÄRIT (JOS VIIVAPIIRROKSEN
ON TARKOITUS OLLA
ERILLISENÄ.)

RGB JA CMYK
SARJAKUVAN VOI HYVIN
VÄRITTÄÄ RGB-TILASSA (OLETUS),
MUTTA KIRKKAIMMAT RGB-
VÄRIT EIVÄT TOISTU CMYK-
ELI NELIVÄRIPAINATUKSESSA
VAAN TUMMUVAT. JOS HALUAT
VÄLTÄÄ YLLÄTYKSET, KÄYTÄ
VAIN CMYK-TURVALLISIA
VÄREJÄ.

OLEN PUHUNUT
TÄSSÄ VÄHÄN VÄLIÄ
JULKAISUNÄKÖKULMASTA.
"PAINETTUNA" JA "KUN
LÄHETÄT PAINOON" JNE ...

SARJAKUVAAHAN
VOI TOKI TEHDÄ IHAN
VAAN HUVIKSEEN JA
AJAN KULUKSI, MUTTA
USEIN JULKAISU TULEE
AJANKOHTAISEKSI
TAVALLA TAI TOISELLA.

SARJAKUVALLA ON TAIPUMUS
HALUTA TULLA LUETUKSI,
JOTEN ENNEN PITKÄÄ SAATAT
HALUTA LAITTA A SEN ESILLE.

ESIMERKIKSI NETTIN,
JOLLOIN SINUN EI
TARUITSE VÄLITTÄÄ
RGB-CMYK-ASIOISTA.

TAI OMAKUSTAN-
TEENA, JOLLOIN
SAATAT OLLA
TEKEMISSÄ
PAINON KANSSA.

TAI USKALTAUDUT
TARJOAMAAN
TÖITÄSI ISOLLE
KUSTANTAJALLE...

VAIKKA NETISSÄ ON MAHDOLLISUUKSIA,
OLEN OLLUT HUOMAUVINANI, ETTEI
SARJAKUVAA VIELÄ PIDETÄ "OIKEANA"
SARJAKUVANA, ELLEI SE OLE
ILMESTYNYT PAPERILLA. JA
MIELVITEN "VIRALLISTA" TIETÄ...

MONI HALUAAKIN
NÄHDÄ TYÖNSÄ PAPERILLA.
OMAKUSTANNE ON
IHAN KELLO RATKAISU,
VAIKKA SEN MARKKI-
NOINTI ON VAIKEAA.

MUTTA EI TÄMÄ
VIELÄKÄÄN
LOPU. SILLÄ...

EN KEKSI
MITÄÄN!

TUO YLEINEN
ONGELMA. NÄIN
SIIS ALOITAMME
VIIMEISEN OSION
ELI "HENKISEN
PUOLEN" ASIAT...

... EN VÄITÄ, ETTÄ
OLISIN ITSEKÄÄN
PÄÄSSYT TÄSTÄ
ONGELMASTA
EROON...

... MUTTA KATSOTAAN,
MITÄ ASIALLE VOI
TEHDÄ.

YLEENSÄHÄN
ONGELMA ON PIKEMMIN-
KIN SE, ETTEI MIKÄÄN
AIHE TUNNU TARPEEKSI
HYVÄLTÄ, KUIN SE, ETTEI
NIIÄ OLISI...

SARJAKUVAAHAN
VOI TEHDÄ MISTÄ
TAHANSA. JA
MAAILMA ON
TÄYNNÄ AIHEITA ...

JOSKUS TEKIJÄT
TARTTUVAAT IDEA-
PULASSAAN
ENSIMMÄISEEN
IDEEAN, JA ALKAVAT
PIIRTÄÄ SARJAKUVAAN
SIITÄ, ETTEIVÄT KEKSI
AIHETTA SARJAKUVAAN.

KEHOTAN SEN KANSSA
VAROVAISUUTEEN. MAAILMA
ON TÄYNNÄ "EN KEKSI
MITÄÄN"- SARJAKUVIA, JA
NIITÄ ON VAIKEA SAADA
TOIMIMAAN.

HALOO! MAAILMA
ON TÄYNNÄ
IDEOITA!! KAI
NIISTÄ NYT
EDES JOKU
KIINNOSTAA?!

KANNATTAA
LÄHESTYÄ ASIAA
HIEMAN ERI
TAVALLA.

MIETI, MIKÄ SINUA
KIINNOSTAA. MISTÄ
ASIOISTA PIDÄT?
MILLAISTEN JUTTUNEN
PIIRTÄMISESTÄ
NAUTIT?

ONKO JOTAIN
KIINNOSTAVIA
AIHEITA, JOISTA
HALUAT OPIA
LISÄÄ?

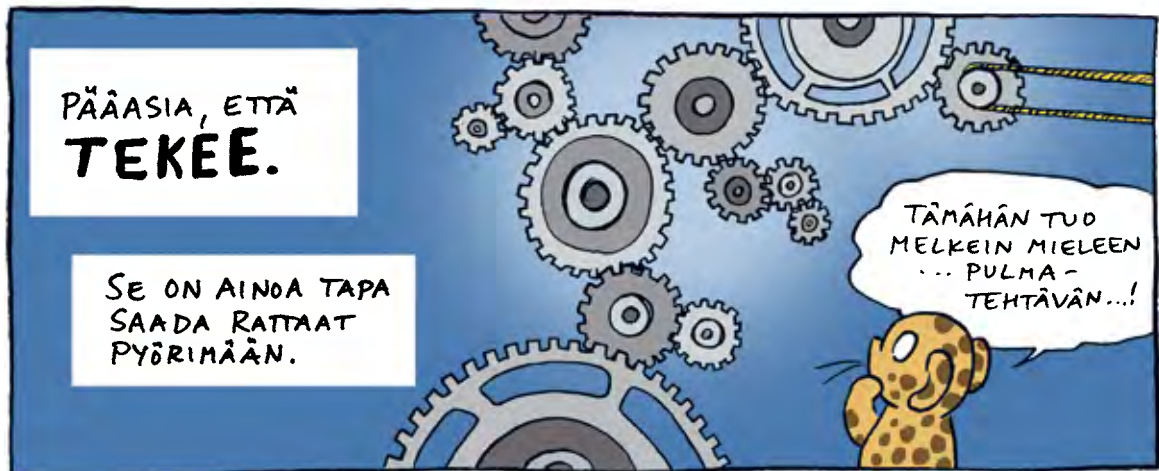
MINKÄLAISIA
TARINDITA
HALUAT KERTOA?

MITÄ HALUAT
SANOA?

VANHA TUTTU
NEUVO ON:
KERRO SIITÄ
MISTÄ TIEDÄT.

MITKÄ ASIAT OVAT
SINULLE TUTTUJA, JA
MITEN NIITÄ VOISI
KÄYTTÄÄ HYVÄKSI
FIKTIVISESSÄ, TAI JOPA
TÄYSIN KUVITTEELLISEEN
MAAILMAAN SIIJOITUVASSA
TARINASSA?

AINA IDEAT EIVÄT LUISTA
AMMATILAISILTAKAAN.
VÄLILLÄ ON PAKKO PIIRTÄÄ,
VAIKEI INSPIRAATIOTA
OLISI.

PARAS TAPA IDEOIDA EI OLE
ISTUA PÖYDÄN ÄÄREEN JA
YRITTÄÄ VÄKISIN KEKSIÄ JOTAIN.
SE SAATTAÄ NÄYTTÄÄ TEHOKKAALTA,
MUTTEI YLEENSÄ OLE SITÄ.

VÄLILLÄ AIVOT ON SYYTÄ
PÄÄSTÄÄ HARHAILEMAAN.

TOKI IDEOINTI PITÄÄ JOTENKIN PISTÄÄ
ALULLE, JOTTA SE EDISTYISI.

KUN PROSESSI LÄHTEE
AIVOISSA KÄYNTIIN, NE
TYÖSTÄVÄT SITÄ ITSE, JA
HUOMAAT MIETTIVÄSI
ASIOITA SILLOINKIN
KUN ET YRITÄ.

NIIN TIETYSTI!!

KÄVELYRETKET
ESIMERKIKSI
OVAT OIKEIN
SUOSITELTAVIA.

PROSESSI LAITETAAN
ALULLE ESIMERKIKSI
EDELLÄ MAINITUIN
KEINAIN: YRITÄT
ENSIN MIETTÄ JOTAIN
MISTÄ VOISIT TEHDÄ
TARINAN, KIRJOITTELET
IDEAN TYNKIÄ YLÖS,
LUONNOSTELET...

JA SITTEN
PÄÄSTÄT AIVOT
VAPAALLE.

KUN SAAT IDEAN,
KIRJOITAT TAAS
JOTAIN YLÖS. TEET
AKTIVISTA AJATUSTYÖTÄ.

JA SITTEN TAAS
AIVOT VAPAALLE.

MONET TEKIJÄT LUOTTAVAT
SIIHEN, ETTÄ KUN RATAAT
SAA PYÖRIMÄÄN, IDEAT
TULEVAT MELKEIN ITSESTÄÄN.

MYÖS YÖN YLI
NUKKUMINEN AUTTAA.

LUVAT IHMISET OVAT
TIENNEET SEN AINA.

AIVORIIHHESTÄ ELLÄ PORUKALLA
IDEOINNISTA ON HYÖTYÄ, JA SE
ON USEIN MYÖS HAUSKAA.

JA SIT...
HIH HIH!
SE VIDEO...

HAH HAH!

EIKS MEIDÄN
PITÄISI TAAS
KESKITTYÄ
ITSE
ASIAAN?

BLOKIT JA VALKOISEN PAPERIN KAMMO

MUTTA
TOISINAAN
KYSE EI OLE
PELKÄSTÄ
IDEAPULASTA ...

ERI ASTEISET BLOKIT
JA NIIN KUTSUTTU
"VALKOISEN PAPERIN
KAMMO" OVAT TUTTUJA
MONILLE .

NE VOIVAT OLLA
HYVIN LIEVIÄ, TAI
LAMAANNUTTAA
TÄYSIN .

JOIDENKIN
MIELESTÄ
BLOKKEJA EI
EDES OLE
OLEMASSA ...

... ETTÄ NE
OVAT VAIN
OMAN PÄÄN
SISÄLLÄ,
EIVÄTKÄ
TODELLISIA .

NO, EN TIEDÄ MISSÄ
MUUALLA BLOKKI
VOISI OLLA KUIN PÄÄN
SISÄLLÄ ... SE ON KOKO
JUTUN IDEA .

SEN VOI
KUITENKIN
KIERTÄÄ .

MUTTA
MITEN ??

MITÄ VOI TEHDÄ SILLOIN KUN
TUNTUU SILTÄ, ETTÄ MIKÄÄN
SUJU, MITÄÄN EI JAKSA
JA KAIKESTA TULEE KURAA ?

SILLOIN
KANNATTAA
PITÄÄ TAUKOA ...

LÄHTEÄ KÄVELYLLE,
VAIKTAA MAISEMAA,
KESKITTYÄ JOHONKIN
TOISEEN PROJEKTIN...
TAVATA KAVEREITA
TAI MENNÄ VAIKKA
MUSEOON.

PELKKÄ NELJÄN SEINÄN
SISÄLÄ ISTUMINEN ON
MYRKKYÄ LUOVUDELLE.
AIVOT TARVITSEVAT
VIRIKKEITÄ.

SARJAKUVANKIN
TEKEMINEN
EDELLYTTÄÄ, ETTÄ
ON MATERIAALIA,
JONKA POHJALTA
SEN VOI TEHDÄ.

MONET OVAT
HUDEMANNEET,
ETTEI BLOKEISTA
PÄÄSE VÄKISIN
RUNNOMALLA LÄPI.
ONGELMAA PITÄÄ
LÄHESTYÄ TOISIN.

VAIKKA PIIRTÄMISESTÄ
PITÄÄ, JOSKUS KÄY NIIN
ETTÄ SIITÄ TULEE IKÄÄN
KUIN PAKKO. SILLOIN
HELPOSTI UNOHTAA,
MIKSI ALUN PERIN
ALKOI PIIRTÄÄ.

SILLOIN VOI OLLA HYVÄ KEKSIÄ
VAIKKA JOKU TOINEN LUOVA
PROJEKTI, JONKA TEKEMINEN
ON KIVAA. SILLÄ EI TARVITSE
OLLA TEKEMISTÄ PIIRTÄMISEN
KANSSA.

JOTAIN, JONKA AVULLA LÖYTÄÄ
TAAKSE SEN SAMAN INNON, JOLLA
LAPSENA PIIRSI... KUN SE OLI
PELKÄSTÄÄN KIVAA.

TREENAAMINEN

LUONNOLLISESTI MYÖS TREENAAMINEN ON PIIRTÄJÄLLE TÄRKEÄÄ. PAITSI ETTÄ AIVOT TARVITSEVAT VIRIKKEITÄ, MYÖS TAITOA PITÄÄ PITÄÄ YLLÄ.

TUOKIN LAIMINLOI SEN, JA SE NÄKYÖ!!

TÄSSÄ ON JOTAIN YLEISIMPIÄ HARJOITUKSIA, JOILLA VOI HARJAANNUTTAA ITSEÄN PAITSI PIIRTÄJÄNÄ, MYÖS ASENTOJEN JA LIIKKEEN KUVAAJANA.

MALLIPIIRUSTUS/KROKII

SE KLASSINEN, JOSTA MONET LUISTAVAT. HARJOITUKSET 20-30 SEKUNTTIN PIKA-PIIRUSTUKSISTA PITEMPIIN AIKoiHIN.

ON HYÖDYLLISTÄ PIIRTÄÄ SEKÄ PUETTUA ETTÄ ALASTONMALLEJA.

JA ESINOTÄ!
JA ELÄIMIÄ!
JA KAIKKEA.

HUOMAA NEGATIIVINEN TILA:

TUO

GESTURE

NOPEITA HARJOITUKSIA, JOITA TEHDÄÄN USEITA KERRALLA. MALLIA KATSOTAAN PARI SEKUNTIA, JA SITTEN PIIRRETTÄÄN MUISTISTA LIIKE, ASENTO JA OLEMUS.

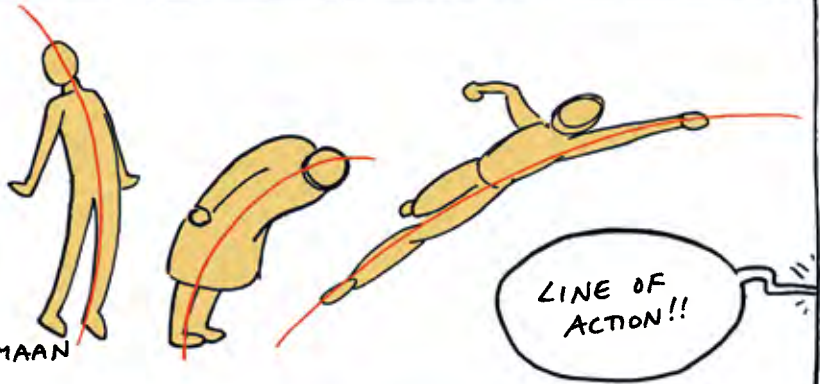
PIIRROKSEN ET SIIS OLE TARKOITUS OLLA NÄKÖINEN!

HARJOITUS SOPII HYVIN TEHTÄVÄKSI VAIKKA ULKONA TAI TELEVISION ÄÄRESSÄ.

HUOMAA LINE OF ACTION

ELI LIIKKEEN
SUUNTA!

SE AUTTAA HAHMOTTAMAAN
ASENNON.

PIIRTÄMINEN VASEMMALLA
KÄDELLÄ (TAI OIKEALLA, JOS
OLET VASENKÄTTINEN.)

IHAN KUIN OLISI
TAAS TAAPERO,
JOKA HARJOITTE-
LEE KYNÄN
KÄYTTÄMISTÄ...

PIIRTÄMINEN ILMAN, ETTÄ
KATSOO PAPERIIN (ESIM. MALLISTA)

TÄSSÄ JOUTUU
KESKITTYMÄÄN
VIIVAAN
TÄYSILLÄ.

ARVO MIKÄ TAHANSA
AIHE JA PIIRRÄ SE.

YLPEYS,
STRUTSI...
JA BALETTI.

ON TÄRKEÄÄ, ETTÄ
TEKEE KOKO AJAN.

LUONNOSKIRJA

LUONNOSKIRJA OLISI OIKEASTAAN KUULUNUT TARVIKKEIDEN JOUKKON, SILLÄ SE ON YKSI PIIRTÄJÄN TÄRKEIMMISTÄ TYÖVÄLINEISTÄ.

SIIHEN VOI LAITTA MITÄ TAHANSA!! SUTTUJA! SARJAKUVAPÄIVÄKIRJAA! LUONNOKSIA! SUUNNITELMIA! IDEOITA! MALLIPIIRUSTUKSIA! JA MUITA HARJOITUKSIA, JOITA KUKAAN EI TEE!!

VAIKKA PITÄISI!!!

LUONNOSKIRJA KULKEE MUKANA REISSUSSA, JA SIIHEN VOI PIIRTÄÄ MIELENKIINTOISIA PAIKKOJA JA IHMISIÄ.

(MUTTA MUISTA, ETEIVÄT KAIKKI TYKKÄÄ SIITÄ, ETTÄ HEITÄ PIIRTÄÄ.)

EI OLSI PITÄNYT TUIJOTELLA NIIN NÄKYVÄSTI!!

KIRJAAN VOI LAITTAA YLÖS MIELEEN TULEVIA IDEOITA - NE UNOHTAA HELPOSTI, VAIKKA KUINKA KUVITTELISI MUISTAVANSA NE.

IDEAPULAN ISKIESSÄ VOI SELAILLA VANHOJA MUISTINPANOJA!

ASIAT MYÖS JÄÄVÄT MIELEEN PAREMMIN KUN NE PIIRTÄÄ.

KIRJASSA SÄILYVÄT MYÖS MUISTOT!

LUONNOSKIRJAN PITÄMINEN
HARJAANNUTTAA PIIRTÄJÄNÄ.
OLISI HYVÄ OTTAA TAVAKSI
PIIRTÄÄ SIIHEN SUORAAN
TUSSILLA, ILMAN LUONNOSTELUA.

SIIHEN
ON KAKSI
SYTTÄ:

ENSIMMÄINEN ON SE, ETTEI
SAMALLA TAVALLA KEHITY,
JOS LUONNOSTELEEE ENSIN
KAIKEN. KUN VIIVOJA
EI VOI KORJAILLA, NIINKIN
KESKITTYY IHAN ERI
TAVALLA.

TOINEN SYY ON SE,
ETTÄ LUONNOKSET
JÄÄVÄT USEIN
PIIRTÄMÄTTÄ
PUHTAAKSI, JA SIITÄ
TULEE VELVOLLISUUS.

JA LUONNOSKIRJAN
PITÄMISESTÄ EI SAISI
TULLA VELVOLLISUUS!
SIITÄ PITÄISI TULLA
TAPA.

KIRJAAN TEHTYJEN
KUVIEN EI TARVITSE
EIKÄ PIDÄ OLLA MITÄÄN
LOPULLISIA TAIDE-
TEOKSIA.

SE ON
MUISTIKIRJA
JA TYÖKALU,
JOHON SAA SUTATA
MITÄ MIELEEN
TULEE!

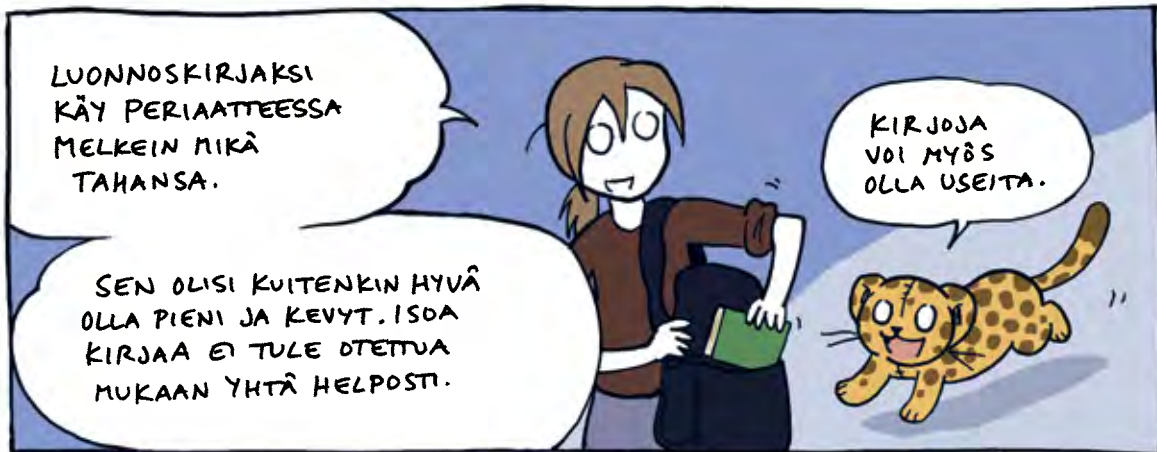
ON OMA ASIA, MITEN KIRJAA
PITÄÄ, PÄÄASIA ETTÄ PITÄÄ.
SITÄ EI TARVITSE EDEES NÄYTTÄÄ
KENELLEKÄÄN. TAI VALIKOITUJA
PALOJA VOI SKANNATA
VAIKKA BLOGIIN.

PIIRRÄTSÄ
JOTAIN MUN
KIRJAAN?

MUISTA, ETTEI
SAA TULLA
SUORITUSPAINETA.

ALOITETAAN
JATKOSARJIS!

MUTTA SAATAT KUITENKIN HALUTA, ETTÄ KIRJASSA ON TUKEVA KANSI.

JA JOS KULJETTELET MUKANA VESIVÄREJÄ, PAPERIN PITÄISI KESTÄÄ KOSTEUTTA.

TAI JOS HALUAT PIIRTÄÄ PULLOTUSSILLA.

OHUTKIN PAPERI VOI KESTÄÄ, JA LUONNOSKIRJASSA EI HAITTAA JOS PAPERI VÄHÄN KUPRUILEE.

ITSE TYKKÄISIN, ETTÄ KIRJA KESTÄISI SEKÄ TERÄÄ JA PULLOTUSSIA ETTÄ VESIVÄREJÄ, JA ETTÄ SE EI OLSI NIIN KARKEAA ETTÄ HUOPAKYNÄT MENEVÄT PILALLE, EIKÄ LIIAN SILEÄÄ!

MAHDOTON YHTÄLÖ.

TÄYSIN SURKEA KIRJA TAPPAA INNON PIIRTÄMISEEN, JOTEN KOITA LÖYTÄÄ ITSELLESI SOPIVA RATKAISU, JOKHON ON MUKAVA PIIRTÄÄ.

TÄHÄN LEVIÄÄ KAIKKI VAIKKA PAPERI ON PAKSUA... HALUAISIN LAITTAA VESIVÄRIÄ KUVIIN, MUTTA SIITÄKIN TULEE LÄIKIKÄSTÄ.

TÄMÄ TAAS ON NIIN HUONOA, ETTÄ EI TEE MIELI PIIRTÄÄ SIIHEN.

TÄMÄ ON SOPIVA! SILLE EI VOI TEHDÄ HUOPAKYNÄLLÄ, MUTTA KÄYTÄN TÄYTEKYNÄÄ.

SIVUT PÄÄSEVÄT HANKAUTUMAAN VÄHÄN KUN TEEN PAPERIN MOLEMILLE PUOLILLE, MUTTA EI SE HAITTAA!

Rakentavan kritiikin tärkeys

RAKENTAVA PALAUTE
ON HYÖDYLLISINTÄ
MITÄ TEKIJÄ VOI
SAADA.

„ERITYISESTI REHELLINEN
NEGATIVINEN PALAUTE.
SITÄ ON TÄRKEÄÄ OSATA
OTTAA VASTAAN.

SE ON PARAS
TAPA OPPIA.

SE AUTTAA
NÄKEMÄÄN OMISSA
TÖISSÄ ASIOITA, JOITA
EI EHKÄ MUUTEN
TULISI AJATELLEEKSI.

SILLOIN OPPII, MITÄ EHKÄ
TEKEE VÄÄRIN, JA MISSÄ
ON PARANNETTAVAA.

OMILLE TÖILLEEN ON USEIN
SOKEA SIIHEN ASTI, KUNNES
AIKAA ON KULUNUT TARPEEKSI
SILLOIN NIITÄ VOI VIIMEIN
KATSELLA IKÄÄN KUIN
ULKOPUOLISEN SILMIN.

VALITETTAVAN MONI NETIN SELKÄÄNTAPUTTELUKULTTUURISSA KASVANUT ON KYKENEMÄTÖN OTTAMAAN VASTAAN MINKÄÄNLAISTA KRITIIKKIÄ.

USEIN TÄMÄ ESTÄÄ KEHITTÄMISEN TEKIJÄNÄ.

PELKÄT KEHUT AIHEUTTAVAT HELPPOSTI SEN, ETTÄ OMISTA TAIDOISTAAN KUVITTELEE LIIKAA, VAIKKA PARANNETTAVAA OLISI.

TODELLINEN VIISAUUS PIILEE SIINÄ, ETTÄ AINA ON UUTTA OPITTAVAA.

EN OSAA VIELÄ MITÄÄN.

OSAATPAS! TURPA KIINNI!!

JOS HALUAA SARJAKUVAN-TEKIJÄKSI, NEGATIVISTA PALAUTETTA PITÄÄ OSATA OTTAA VASTAAN.

JAJOKI SE SÄÄSTÄÄ OMIAKIN HERMOJA, JOS JOKAISTA ILKEÄÄ NETTIKOMMENTTIA EI OTA ITSEENSÄ.

SE VOI ENSIN VETÄÄ
MIELEN MATALAKSI, SILLÄ
ON AINA RANKKAA HUHDATA,
ETTEI EHKÄ OSAAKAAN SITÄ,
MITÄ LUULI OSAAVANSA.

MUTTA MYÖHEMMIN SE EI ENÄÄ
TUNNU HENKILÖKOHTAISelta
LOUKKAUKSELTA, JA SEN VOI
KÄÄNTÄÄ HYÖDYKSI.

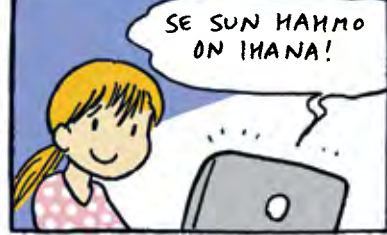
HUOMAA, ETTEN TÄSSÄ
SUINKAAN TARCOITA
SITÄ, ETTÄ PIIRTÄJÄT
PITÄISI LYÖDÄ LYTTYYN.

POSITIIVINENKIN
PALAUTE ON
TÄRKEÄÄ.
ON TÄRKEÄÄ TIETÄÄ,
ETTÄ TÖISTÄSI
PIDETÄÄN.

SE MOTIVOI TEKIJÄÄ,
USEIMMATHAN TEKEVÄT
SARJAKUVAA MYÖS
LUKIJOLLE, EIVÄT VAIN
ITSEÄN VARTEN.

SE SUN HAMMO
ON IHANA!

NUORILLE JA ALOITTELEVILLE
TEKIJÖILLE ANNETAAN YLEENSÄ
PEHMENNETTYÄ KRITIKKIÄ,
JA SE ON IHAN OOKOO.

HETI EI KANNATA
LYTÄTÄ, VAAN
ROHKAISTA.

SINUSTAHAN TULEE
ISONA LEIPURI!
TEHDÄÄNKÖ SEURAAVA
YHDESSÄ, NIIN OPETAN
PARI KIKKAA?

KERMAA ON VATKATTU LIIAN VÄHÄN, POHJA ON LIIAN KOSTEA, TÄYTEVALINTA ON HUONO... EN OSTAISI TÄLLAISTA KAHVICASSA!

KUKAAN EI OLE SEPPÄ SYNTYESSÄÄN, JA JOS ALOITTELIJAA SUOMII LIIAN RANKASTI, HÄN SAATTAÄ LUOVUTTAA ENNEN KUIN EHTII ALOITTAAKAAN.

SIKSI KANNUSTUSTAKIN TARVITAAN. MYÖHEMMIN SITÄ TAJUAA ITSEKIN, ETTÄ SE OLI "VAIN" KANNUSTUSTA... MUTTA SE AUTTOI SILLOIN.

KUN TEKEMISESTÄ TULEE VAKAVAMPAA, NEGATIIVINEN RAKENTAVA PALAUTE ON TYHJIÄ KEHUJA JA KANNUSTUSTA HYÖDYLLISEMPÄÄ. SE AUTTAA TULEMAAN PAREMMAKSI.

TEMPEROINTI KAIPAA LISÄÄ HARJOITUSTA.

NEGATIVISTA
KRITIIKKIÄ
ON AINAKIN
KOLMEA ERI
LAATUA.

ASIAALLINEN KRITIIKKI
AUTTAA KEHITYMÄÄN.

TÄSSÄ KOHTAA
RUUTUJAKO ON
LIIAN SEKAVA...

MIELIPIDEASIAAT TAAS OVAT
MIELIPIDEASIOITA. PIIRTÄJÄN
TEHTÄVÄ ON PÄÄTTÄÄ, MITÄ
HÄN HALUAA TEHDÄ.

MIKS TOLLA
ON PITKÄT
HIUKSET?

EN TYKKÄÄ
HEUVOSISTA!

MIKS
JOTAIN
POTTU-
NOKKIA?

NÄMÄ PITÄÄ
OSATA EROTTAA
TOISISTAAN!

ASIAIDEN JA ILKEÄ PALAUTE
TAAS SAATTAA TOISINAAN
SISÄLTÄÄ MYÖS VARTEEN-
OTETTAVIA NEUVOJA, MUTTA
JOS ASIOITA EI OSAA
SANOA ASIAALLISESTI
VAAN ALKAA ILKEILLÄ,
EI KANNATA IHMETELLÄ
JOS TEKIJÄ SUUTTUU
TAI LOUKKAANTUU.

IHAN KAMALA!!
SIIS KATOKAA
TOTA KUORRU-
TUSTA!!

EIKÖ TÄÄ OLE
KUULLU... NIINKU
OIKEAOPPISESTA
TEMPEROINNISTA?

ÄHÄ
HÄ!

HEI,
TULKAA
MAISTA-
MAAN!!

RAKENTAVAN
PALAUTTEEN
ANTAMINEN
AVTTAA MYÖS ITSEÄ
KEHITTYMÄÄN.

TEKIJÄÄ EI AUTA,
JOS EI USKALLETA
REHELLISESTI SANOA,
MIKÄ TYÖSSÄ MÄTTÄÄ.

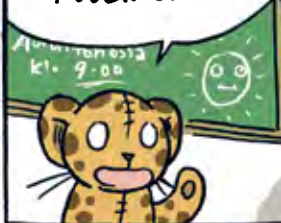
MONIPUOLINEN KIINNOSTUS KAIKKEEN

KUTEN UUSIIN
IHMAISIIN TUTUSTUVESSA
LÖYTÄÄ UUSIA
MIELENKIUNNON
KOHTEITA .

MUTTA KUTEN
SANOTTU, JOS
ALALLE HALUAA
YRITTÄÄ, PITÄÄ
OLLA MONI-
PUOLINEN.

ON OLEMASSA PIIRTÄJIÄ,
JOTKA OVAT PÄÄSSEET ESIN
PIIRTÄMÄLLÄ VAIN YHTÄ ASIAA,
MUTTA ON VARHEMPAA JOS
YLEISSIVISTYSTÄ JA TAITOA
LÖYTYY ENEMMÄN.

JAMONILLA, JOTKA
TUNNETAAN SIITÄ YHDESTÄ
JUTUSTA, ON TODELLISUUDESSA
HYVIN MONIPUOLINEN
TAUSTA.

JOTKUT PIIRTÄVÄT
VAIN YHDENLAISIA
KUVIA ...

... JAMONILLA
PULASSA, KUN PITÄISI
PIIRTÄÄ JOTAIN IHAN
MUTA .

REFERENSSIKUVAT
AUTTAVAT MYÖS
AMMATILAISTA, MUTTA
EIVÄT TÄYSIN KORVAA
KOKEMUKSEN JA
HARJOITUKSEN
PUUTTA.

JÄ NE VIRIKKEET!
NE OVAT HYVÄKSI
LUOVUDELLE!!

KÄY JOSKUS VAIKKA
MUSEOSSA.

SARJAKUVANTEKIJÄ
JA KUVITTAJA VOI OPPIA
PALJON KLASSISESTAKIN
TAITEESTA.

SOMMITTELU, TUNNELMIEN
LUONTIA, VALAISTUKSEN
JA VÄRIEN KÄYTTÖÄ...

MONET MAALAUKSET,
JA ERITYISESTI
LUONNOKSET, OVAT
USEIN HYVIN
SARJAKUVAMAISIA.

JA KUVITUS-
MAISIA.

JOS PÖYDÄLLÄ LOJUU
LEHTI, SELAA SITÄ.

HMMMM
TAITTO.

ONPAS
MUUTEN
HIENO
LIPASTI,
SOPISI
TARINAANI
...

NÄE ASIAT,
ÄLÄ VAIN
KATSO NIITÄ!

ÄLÄ
HUUDA!

TUTUSTU MYÖS SELLAISIIN SARJAKUVIIN, JOITA ET TAVALLISESTI LUE, ESIM. KIRJASTOSSA.

TÄMÄ EI SIIS TARKOITA SITÄ, ETÄ KAIKKI VAPAA-AIKA PITÄISI KULUTTAA TEHDEN ASIOITA, JOTKA EIVÄT LAINKAAN KIINNOSTA.

MUTTA TUTUSTUMINEN EI HAITTAA.

ON VAIN HYVÄ, JOS ON MONIPUOLISIA IDEITA JA MIELENKIINTOA KAIKENLAISIA ASIOITA KOHTAAN...

SYVENTÄVÄÄ LUKEMISTA

Walt Stanchfield, Don Hahn (toim.): Drawn to life: 20 Golden Years of Disney Master Classes: Volume 1: The Walt Stanchfield Lectures, Focal Press 2009

Walt Stanchfield, Don Hahn (toim.): Drawn to life: 20 Golden Years of Disney Master Classes: Volume 2: The Walt Stanchfield Lectures, Focal Press 2009

Scott McCloud: Making Comics: Storytelling Secrets of Comics, Manga and Graphic Novels, HarperCollins 2006

Reima Mäkinen: Mangan harmaasävyt, Tee itse rasterit ja kuvioinnit, Opus 2007

Reima Mäkinen: Mangan värit, Sarjakuvan värittäjän käsikirja, Osuuskuunta Lilith 2009

LINKKEJÄ

SUOMEN SARJAKUVASEURA RY

<http://www.sarjakuvaseura.fi/fi/>

KUPLA-AKATEMIA

<http://www.sarjakuvaseura.fi/akatemia/>

- ▶ Sarjakuvaoppia verkossa.

KVAAK.FI

<http://www.kvaak.fi/>

- ▶ Sarjakuvaportaali

ROYAL COMICS PDF CREATOR

<http://www.royalcomics.com/?p1=demo>

- ▶ Pdf-ohjelma, jolla voi yhdistää viivapiirroksen ja värit yhdeksi pdf:ksi.

FIGURE & GESTURE DRAWING - TOOLS FOR SELF-EDUCATING ARTISTS

<http://artists.pixelovely.com/>

- ▶ Onlinetyökalu malli- ja gesturepiirtämiseen. Sekä ihmis- että eläinmalleja.

ANTIRSI

<http://tech.inhelsinki.nl/antirsi/>

- ▶ Rasitusvammojen ehkäisyohjelma Mac OS X:lle.

FOCUS BOOSTER

<http://www.focusboosterapp.com/>

- ▶ Ajustinohjelma työn tauotukseen Windows- ja Mac-koneille.

www.auraijas.com